

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1992-1993

HANDELINGEN

12-13-14-15-16-17-18-19-20-21

VERGADERINGEN VAN DECEMBER 1992

ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 1993

BELEIDSBRIEF LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD, LANDINRICHTING EN DRINKWATER-
VOORZIENING

HULDE

MEERJARENPLAN BRTN

MIDDELENBEGROTING 1993

PROGRAMMADECREET 1993

SINT-MICHIELSAKKOORD

VOORDRACHT, VOORZITTER, ONDERVOORZITTERS EN ONDERVOORZITTER-
SECRETARIS CENTRALE RAAD VAN DE ARGO

WATERVOORZIENING IN VLAANDEREN

Inhoud

Nr. 12 Maandag 14 december 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 341

Begroting

Indiening en verwijzing, blz. 341

Begrotingsstuk

Indiening en verwijzing, blz. 341

Voorstellen van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 341

Voorstel van resolutie

Indiening en verwijzing, blz. 341

Verslagen

Indiening, blz. 342

Tekst aangenomen door de commissies

Indiening, blz. 343

Meerjarenplan

Indiening en verwijzing, blz. 343

Besluiten van de Vlaamse Executieve

Indiening en verwijzing, blz. 343

Ministeriële besluiten

Indiening en verwijzing, blz. 344

Kennisgeving van het Rekenhof

Indiening en verwijzing, blz. 344

Adviezen van de Vlaamse Mediaraad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Adviezen van de MINA-raad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Beslissing van de Geschillenraad

Indiening en verwijzing, blz. 344

Arresten van het Arbitragehof

Indiening, blz. 344

Kennisgevingen van het Arbitragehof

Indiening, blz. 345

Schriftelijke vragen

Indiening, blz. 345

Samenstelling van commissies

Wijzigingen onder de vaste en plaatsvervangende leden, blz. 345

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking, blz. 345

Sprekers : de heer M. Didden, verslaggever, de heren W. Seeuws, A. Denys, E. Van Rompuy, S. Platteau, F. Dewinter, L. Hancké, J. Geysels, minister-president L. Van den Brande, minister W. Demeester-De Meyer

Regeling van de werkzaamheden, blz. 371

Nr. 13 Maandag 14 december 1992 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 373

Mededeling van de voorzitter, blz. 373

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting), blz. 375

Sprekers : de heren J. Geysels, A. Denys, E. Van Rompuy, H. Schiltz, F. Dewinter, J. Van Hauthem, S. Platteau, W. De Vlieghe, minister-president L. Van den Brande, minister W. Demeester-De Meyer

Buitenlandse en Europese aangelegenheden, blz. 394

Sprekers : de heer H. Suykerbuyk, verslaggever, de heren H. Coveliers, J. Van Hauthem, R. Wierinckx, J. Geysels, S. De Clerck, L. Van Nieuwenhuysen, D. Van der Maelen, H. Coveliers, L. Dhoore, H. Candries, J. Van Hauthem, minister J. Sauwens, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 410

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 414

Nr. 14 Dinsdag 15 december 1992 Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 419

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting
— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid, blz. 419

Sprekers : de heer J. De Meyer, verslaggever, de heer W. Taelman, mevrouw A. Leysen, de heren G. Annemans, A. Schellens, J. Tavernier, L. Appeltans, E. Van Rompuy, A. Denys, G. Vanleenhove, J. Eeman, minister-president L. Van den Brande, minister L. Van den Bossche, minister L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 443

Nr. 15 Dinsdag 15 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 445

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993
— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3
— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Cultuur, blz. 445

Sprekers : de heer J. De Bremaeker, verslaggever, de heren P. Dewael, A. Denys, M. Van Peel, P. Van Grembergen, F. De Man, L. Peeters, J. Geysels, W. Seeuws, L. Hancké, H. Lauwers, L. Dierickx, L. Pierco, L. Martens, L. Monset, P. Hostekint, H. Coveliers, mevrouw T. Merckx-Van Goey, mevrouw A.-M. Neyts-Uytbroeck, minister H. Weckx

Media, blz. 476

Sprekers : de heer F. Sarens, verslaggever, de heren A. Denys, D. Van Mechelen, E. Van Rompuy, W. Seeuws, H. Coveliers

Motie van orde

Verdaging van een agendapunt, blz. 479

Sprekers : de heren A. Denys, E. Van Rompuy, P. Dewael, G. Annemans, W. Seeuws, D. Van Mechelen, M. Bartholomeussen, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Media (Voortzetting), blz. 483

Sprekers : de heer D. Van Mechelen, mevrouw M. Dillen, de heren E. Van Rompuy, F. Van den Eynde, J. Van Hauthem, W. Seeuws, H. Coveliers, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 501

Nr. 16 Woensdag 16 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 503

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) — Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) — Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

— 236 (1992-1993) — Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993
— 235 (BZ 1992) — Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken, blz. 503

Sprekers : de heer P. Tant, verslaggever, de heer R. Vanlerberghe, verslaggever, de heren L. Pierco, E. Vankeirsbilck, J. Van Hauthem, P. Van Grembergen, J. Tavernier, R. Van Hooland, E. Van Vaerenbergh, G. Cardoen, E. Beysen, A. Denys, E. Van Rompuy, L. Hancké, mevrouw M. Dillen, de heren M. Van der Poorten, M. Van Peel, minister L. Van den Bossche, minister T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 532

Bijlage

Vragen om uitleg, blz. 533

Nr. 17 Woensdag 16 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 545

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Openbare Werken en Vervoer, blz. 545

Sprekers : de heer F. Ghesquière, verslaggever, de heren V. Vautmans, T. Van Parys, J. Spinnewyn, J. De Mol, M. Maertens, R. Van Hooland, E. Beysen, H. Schiltz, J. De Seranno, M. Bartholomeeusen, J. Ansoms, minister T. Kelchtermans, minister J. Sauvens

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 572

Sprekers : de heer J. De Mol, verslaggever, de heer J. Timmermans, verslaggever, de heren F. Van den Eynde, M. Van der Poorten, V. Vautmans, J. De Seranno, P. Breyne, S. Platteau, J. Vande Lanotte, mevrouw M. Vogels, de heren J. Caudron, J. Van Eetvelt, mevrouw M. Aelvoet, de heren J. Van Hauthem, J. Eeman, minister T. Kelchtermans, minister N. De Batselier, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 607

Nr. 18 Donderdag 17 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 609

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Werkgelegenheid, blz. 609

Sprekers : de heer E. Schuermans, verslaggever, de heer H. Candries, verslaggever, de heren P. Deprez, A. Denys, mevrouw M. Aelvoet, de heren M. Olivier, F. Dielens, E. Van Rompuy, F. Wymeersch, P. Van Grembergen, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Regeling van de werkzaamheden, blz. 631

Nr. 19 Donderdag 17 december 1992
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 633

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

– 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

– 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

– 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

– 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

– 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, Energie en Werkgelegenheid (Voortzetting), blz. 633

Sprekers : de heren J. Tavernier, E. Schuermans, H. Olaerts, P. Van Grembergen, E. Van Rompuy, A. Denys, P. Tant, minister L. Detiège, minister-president L. Van den Brande

Welzijn en Gezondheid, blz. 648

Sprekers : mevrouw L. Maximus, verslaggever, de heer A. Arts, verslaggever, de heren A. Denys, G. Anthéunis, mevrouw T. Merckx-Van Goey, de heren K. Van Overmeire, G. Annemans, F. Van den Eynde, J. Van der Sande, M. Maertens, F. De Man, B. Vandendriessche, E. Van Vaerenbergh, L. Goutry, G. Swennen, J. Valkeniers, minister W. Demeester-De Meyer, minister L. Detiège

Regeling van de werkzaamheden, blz. 677

Nr. 20 Vrijdag 18 december 1992
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 679

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

– 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

– 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

– 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - NR. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

- 167 (BZ 1992) - Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

- 254 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

- 236 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting) Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 679
Sprekers : de heer R. Landuyt, verslaggever, de heren M. Verwilghen, J. Geysels, E. Van Rompuy, J. Van Looy, W. Verreycken, L. Barbé, J. Timmermans, A. Denys, M. Capoen, F. Vergote, mevrouw V. 'Dua, de heer P. Van Grembergen, minister N. De Batselier

Regeling van de werkzaamheden, blz. 707

Nr. 21 **Vrijdag 18 december 1992**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 709

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 14-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1992-1996

- 167 (BZ 1992) - Nrs. 1 en 2

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

- 254 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Beleidsbrief Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

- 236 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting) Brussel, blz. 709
Sprekers : mevrouw S. Creyf, verslaggever, de heren J. Van Hautthem, V. Anciaux, F. Dielens, S. Platteau, F. De Man, W. De Vlieghe, H. Schiltz, minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 722

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer E. Van Rompuy c.s. betreffende het besluit van de Vlaamse Executieve houdende herverdeling van basiscaloties binnen de programma's 81,82 en 83 van de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 28(1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Bespreking, blz. 722

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

- 13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 14-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 723

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Artikelsgewijze bespreking, blz. 724

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Artikelsgewijze bespreking, Blz. 752

Autonome Raad voor het Gemeenschaps-

onderwijs
Voordracht van de door de Vlaamse regering te benoemen voorzitter, ondervoorzitters en ondervoorzitter-secretaris van de centrale raad van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, blz. 768

Sprekers : de heren G. Annemans, J. Tavernier

Motie van orde

Voorstel tot verdaging van een agenda-punt, blz. 769

Sprekers : de heren A. Denys, F. Van den Eynde, minister H. Weckx

Ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 14-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Hoofdelijke stemmen, blz. 770

Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

13-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

- 15-A (BZ 1992) - Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

- 16-A (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

17-A (BZ 1992) - Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

Aangehouden stemmen, blz. 771

Hoofdelijke stemming, blz. 782

Voorstel van motie van overeenstemming
Hoofdelijke stemming, blz. 784

Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

- 235 (BZ 1992) - Nrs. 1 tot 21

Aangehouden stemmen, blz. 785

Hoofdelijke stemming, blz. 789

Meerjarenplan van de BRTN betreffende de periode 1993-1997

- 254 (1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 790

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer E. Van Rompuy c.s. betreffende het besluit van de Vlaamse Executieve houdende herverdeling van basiscaloties binnen de programma's 81,82 en 83 van de administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 28(1992-1993) - Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 791

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer M. Olivier c.s. betreffende de aangepaste administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 20 (1992-1993) - Nr. 2

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 793

Ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

- 19 (1992-1993) - Nr. 1

Algemene bespreking, blz. 793

Artikelsgewijze bespreking, blz. 793
Hoofdelijke stemming, blz. 793

Voorstel van motie van overeenstemming van de heer M. Olivier c.s. betreffende de aangepaste administratieve begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992 met de inhoud en de doelstellingen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1992

– 20 (1992-1993) – Nr. 2
Hoofdelijke stemming, blz. 795

Motie van aanbeveling van mevrouw V. Dua tot besluit van de op 17 november 1992 door mevrouw V. Dua gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden over de watervoorziening in Vlaanderen
– 243 (1992-1993) – Nr. 1

Motie van aanbeveling van de heer M. Verwilghen tot besluit van de op 17 november 1992 door de heer M. Verwilghen gehouden interpellatie tot de heer N. De Batselier, minister vicepresident van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting, en de heer T. Kelchtermans, Vlaamse minister van

Openbare Werken, Ruimtelijke Ordening en Binnenlandse Aangelegenheden, over de waterdistributie in Vlaanderen
– 244 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 796
Sprekers : mevrouw V. Dua, de heren W. Verreycken, M. Verwilghen

Motie van aanbeveling van de heer F. Van den Eynde tot besluit van de op 17 november 1992 door de heer F. Van den Eynde gehouden interpellatie tot de heer H. Weckx, Vlaamse minister van Cultuur en Brusselse Aangelegenheden, over de objectiviteit van de BRTN-nieuwsdienst
– 245 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 798
Sprekers : de heren F. Van den Eynde, H. Coveliers

Motie van aanbeveling van de heer J. Van Hauthem tot besluit van de op 18 november 1992 door de heer J. Van Hauthem gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over het Sint-Michielsakkoord
– 248 (1992-1993) – Nr. 1

Motie van aanbeveling van de heer A. Denys tot besluit van de op 18 november 1992 door de heer A. Denys gehouden interpellatie tot de heer L. Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Economie,

KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen, over de houding van de Vlaamse regering tegenover de gevolgen van het Sint-Michielsakkoord
– 249 (1992-1993) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming, blz. 800
Sprekers : de heren J. Van Hauthem, A. Denys, V. Anciaux

Voorstel van resolutie van de heer W. Verreycken c.s. betreffende de Europese zetelverdeling
– 257 (1992-1993) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling, blz. 803
Sprekers : de heren W. Verreycken, mevrouw A.-M. Neyts-Uyttebroeck

Hulde aan de heer Luc Dhoore, blz. 804

Regeling van de werkzaamheden, blz. 805

Bijlagen

Bijlage I : Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 (Tabel), blz. 809

Bijlage II : Ontwerp van de decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 (Tabel), blz. 819

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven

— *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*

— *De vergadering wordt geopend om 9.35 uur.*

De voorzitter : Dames en heren , de vergadering is geopend

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Laverge, F. Vermeiren : gezondheidsredenen ;

M. Eyskens : buitenslands ;

P. Berben, P. Hostekint : ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 14-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3

— 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegro-

ting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993

— 13-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Errata) (Toelichtingen)

— 15-A (BZ 1992) – Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

— 16-A (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3 (Administratieve begroting)

— 17-A (BZ 1992) – Nr. 1 (+ Erratum) (Verslag Rekenhof)

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1992-1996

— 167 (BZ 1992) – Nrs. 1 en 2

MEERJARENPLAN VAN DE BRTN betreffende de periode 1993-1997

— 254 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

BELEIDSBRIEF Leefmilieu, natuurbehoud, landinrichting en drinkwatervoorziening, ingediend door de heer N. De Batselier, minister vice-president van de Vlaamse regering, Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting

— 236 (1992-1993) – Nrs. 1 en 2

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

— 235 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 21

Algemene bespreking (Voortzetting)

ECONOMIE, ENERGIE EN WERKGELEGENHEID

De voorzitter : Wij behandelen nu de materies waarvoor ministers Van den Brande en Detiège bevoegd zijn, met name Economie, Energie en Werkgelegenheid.

De heer Schuermans, verslaggever, heeft het woord.

De heer E. Schuermans, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, ik zal verslag uitbrengen van de bespreking in de commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1993 voor het luik Werkgelegenheid.

In het eerste deel van mijn uiteenzetting zal ik een overzicht geven van de doelstellingen die door mevrouw de minister in het kader van haar beleid naar voren werden gebracht. In het tweede deel zal ik de belangrijkste elementen uit de bespreking geven.

De minister zegt dat het geen geheim is dat de toestand van de Vlaamse arbeidsmarkt onrustwekkend is en zelfs zonder overdrijven dramatisch kan worden genoemd.

De VDAB registreerde einde oktober meer dan 185.000 uitkeringsgerechtigde volledig werklozen. Dit is een toename met 14,7 percent vergeleken met oktober 1991. Dit is geen typisch Vlaams of Belgisch maar een internationaal verschijnsel. Ook de vooruitzichten, zowel van het Planbureau als van de Centrale Raad van het Bedrijfsleven, zijn niet rooskleurig.

Samengevat kan worden gezegd dat

Schuermans

er op dit ogenblik een kwantitatieve breuk op de arbeidsmarkt is. Naast deze kwantitatieve breuk is er volgens de minister ook een kwalitatieve breuk. Inderdaad, bepaalde bevolkingsgroepen worden extra door de werkloosheid getroffen. We denken daarbij aan de laaggeschoolden, vrouwen, migranten en gehandicapten. Wanneer een aantal van deze factoren dan nog worden gecombineerd rijzen er grote problemen.

Dit heeft onder meer tot gevolg dat er sprake is van mismatching tussen vraag- en aanbodzijde. Niettegenstaande hoge werkloosheidscijfers kunnen een aantal vacatures niet worden opgevuld. De conclusie ligt dus voor de hand. De overheid moet een beleid voeren dat gericht is op het scheppen van zoveel mogelijk jobs. Bovendien moet de overheid op basis van het principe van de verdeelde rechtvaardigheid erover waken dat alle doelgroepen gelijkwaardige kansen krijgen op de arbeidsmarkt.

In het pakket beleidsvoorstellen kan een onderscheid worden gemaakt tussen jobcreatie en jobtoewijzing.

Binnen het luik jobcreatie onderscheiden we de quartaire sector, de sociale economie, de tewerkstellingsprogramma's en de herverdeling van de beschikbare arbeid.

De vraag naar niet-commerciële dienstverlening is groot. Een tewerkstellingsinjectie ten voordele van de quartaire sector is dus verantwoord. Deze injectie vraagt echter financiële inspanningen van de regionale en de federale overheden.

In dit kader pleit de minister bij voorbeeld voor een bijdrage in de vorm van een sociale Maribeloperatie.

Bij de projecten in verband met sociale economie primeert de maatschappelijke winst op de zuiver economische winst. Dit neemt niet weg dat, na een experimentele fase, deze projecten ook rendabel moeten worden.

Het stelsel van de tewerkstellingspro-

gramma's is volgens de minister aan heroriëntering toe. De betreffende arbeidsplaatsen moeten in belangrijke mate worden omgezet in reguliere arbeidsplaatsen wanneer taken gedurende verscheidene jaren door mensen in dit stelsel worden vervuld. Dit betekent dat deze bevoegdheden samen met de middelen moeten worden overgeheveld naar de bevoegde departementen.

De vraag rijst of het debat over de herverdeling van de beschikbare arbeid niet moet worden heropend.

Het accent moet daarbij liggen op individuele in- en uitstapformules en op een verbeterd stelsel van loopbaanonderbreking. Tot zover de beleidsvoorstellen inzake jobcreatie.

Inzake jobtoewijzing heeft de minister aandacht voor een activerende jobtoewijzing, ingroeibanen, human resources management en de problematiek rond de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Ingroeibanen zijn banen waarbij de werkzoekende ervaring opdoet in een onderneming terwijl de werkgever een tegemoetkoming in de loonkost krijgt wegens het zogenoemde rendementsverlies.

Er wordt gedacht aan een nieuw stelsel dat zowel voor de werkgever als de werknemer interessanter is.

Permanente om-, her- en bijscholing moeten centraal staan in het personeelsbeleid. Dit moet toelaten dat overgekwalficeerde arbeidskrachten doorschuiven in de onderneming, en dus kansen bieden aan lager geschoolde werkzoekenden.

In het debat over de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt ziet de minister een belangrijke rol weggelegd voor de Vlaamse sociale partners. Binnen deze problematiek verdient het deeltijds leren bijzondere aandacht.

De financiering van deze problematiek kan op verschillende manieren gebeuren.

Ten eerste beschikt de Vlaamse overheid over eigen financieringsmiddelen terwijl bepaalde herschikkingen

nieuwe initiatieven moeten mogelijk maken.

Ten tweede verleent de federale overheid aan de gewesten trekkingsrechten voor werknemers die worden tewerkgesteld in bepaalde tewerkstellingsprogramma's.

Volgens de minister is dit stelsel al te beperkend en laat het nauwelijks ruimte toe voor nieuwe initiatieven.

In het algemeen vraagt de minister meer middelen van de nationale overheid. Er zijn bijvoorbeeld de middelen die via het Sint-Michielsakkoord naar de gewesten zouden worden overgeheveld. Ik citeer de minister : We moeten onderzoeken in welke mate deze middelen ten dele en zonder afbreuk te willen doen aan het streven naar budgettaire sanering, kunnen ingezet worden voor de uitbouw van een werkgelegenheidsbeleid gesteund op een economisch en een tewerkstellingsluik. Einde citaat.

Bij de bespreking in de commissie werd uiteraard bevestigd dat de algemene economische toestand zorgwekkend is. Er wordt echter aangestipt dat het Vlaamse Gewest over onvoldoende middelen beschikt om een hefboomfunctie te vervullen in een actief tewerkstellingsbeleid. Daarenboven werkt de bevoegdheidsversnippering tussen de nationale overheid en de gewesten verlamdend.

De aanzienlijke stijging van de budgettaire middelen inzake de tewerkstellingsprogramma's heeft geleid tot een subsidie per voltijdse werknemer in deze programma's van plus minus 552.000 frank.

Er wordt aangedrongen op een grondige evaluatie van deze programma's voordat nieuwe middelen worden ingezet.

Er wordt daarenboven aangetoond dat deze programma's hun oorspronkelijke finaliteit hebben verloren.

Een doorschuiving van deze arbeidsplaatsen naar de bevoegde departementen moet leiden tot de imputatie van de bijhorende middelen op de

Schuermans

begroting van het bevoegde departement.

De minister verduidelijkt dat ze inderdaad denkt aan een dergelijke verschuiving.

Een discussie in verband met de trekingsrechten leidt tot de vaststelling dat het mechanisme nu al aan herziening toe is. Het Rekenhof heeft dit systeem trouwens aangeklaagd.

Inzake de middelen die via het Sint-Michielsakkoord naar de gewesten zullen worden overgedragen, pleiten verschillende leden ervoor deze middelen voor tewerkstelling aan te wenden. Dit zou bijvoorbeeld kunnen door de financiering van investeringsprogramma's die een gunstige return op de tewerkstelling hebben.

De VDAB-opleidingskosten stijgen in belangrijke mate. Een financiële audit zou in dit verband klaarheid kunnen brengen. De opleiding zou ook meer rekening moeten houden met de knelpunten inzake tewerkstelling op de arbeidsmarkt.

Wat de sociale economieprojecten betreft wordt enerzijds opgemerkt dat een bedrag van 100 miljoen frank een te bescheiden aanzet is ; anderzijds wordt gewezen op de mogelijke concurrentie met de tewerkstelling van gehandicapten in beschutte werkplaatsen.

Met betrekking tot de GECO-projecten bij lokale besturen wordt opgemerkt dat de gemeenten de premies ten bedrage van 440.000 frank door de gemeenten als een verworven recht worden beschouwd. Dit heeft misschien een negatieve bijklank. Gezien de financiële moeilijkheden van de gemeenten is een drastische afbouw evenwel niet mogelijk.

Het beleid op het vlak van de herverdeling van de beschikbare arbeid van de federale versus de regionale overheid is contradictorisch. De federale overheid ontmoedigt het deeltijds werken en tewerkstellen. De regionale overheid daarentegen wenst dit principe te stimuleren.

Mijnheer de voorzitter, de aan de

commissie toegewezen decreetsbepalingen en het programma worden aangenomen met 7 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Candries, verslaggever, heeft het woord.

De heer H. Candries, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de voorzitter-president, mevrouw de minister, collega's, mij komt het toe verslag uit te brengen namens de commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid over de bespreking van de decreetbepalingen en de programma's waarvoor de minister-president bevoegd is.

Het debat werd gesloten met een stemming met als resultaat 7 stemmen vóór, 1 stem tegen en 1 onthouding.

Hoe is de discussie verlopen ? De minister-president heeft een uitvoerige toelichting bij het economische beleid in Vlaanderen aan de hand van een goed gedocumenteerde beleidsbrief gegeven en er enkele beleidsprioriteiten voor 1993 aan toegevoegd. Tijdens de besprekingen werden een aantal zeer interessante bijlagen met sommige in de commissie naar voren gekomen krachtlijnen waaraan de meeste aandacht werd besteed, aan de commissieleden bezorgd. Men kan ze terugvinden in het schriftelijk verslag, waarnaar ik graag verwijs.

De basis van het debat vormde de uitgebreide beleidsbrief en de prioritaire beleidspunten 1993.

Allereerst gaf de minister-president een overzicht van de stand van zaken van de uitvoering van de beleidsbrief 1992. In dit verband kwamen de volgende onderwerpen aan bod : de heroriëntering van de expansiesteun – de minister-president verklaarde dat het accent wordt gelegd op de KMO's –, het ontwerpdecreet inzake economische expansie, de steun aan de pers en de maatregelen die de regering ter zake zal nemen, de versteviging van het buitenlands beleid met vooral aandacht voor Oost-en West-Europa, de regionale ontwikkeling en de impulsgebieden en het wetenschappelijk onderzoek.

Nadien werd er gesproken over de beleidsopties voor 1993. Daarbij had men het over de werkloosheid in een aantal probleemsectoren en pleitten men voor stimulering van de verspreiding van nieuwe technologieën over de sectoren.

Voorts heeft de minister-president een discussie over een aantal voorstellen op korte termijn, onder meer over de Vlaamse verankering van het bedrijfsleven, ingeleid. Daarnaast wees hij op de noodzaak aandacht te hebben voor de infrastructuur als economische troefkaart. De minister-president kondigde dienaangaande aan dat hij van zijn begroting 3 miljard frank zou overhevelen naar deze van Openbare Werken voor de uitvoering van openbare investeringsprogramma's. Sommigen wezen echter op het risico als gevolg van een arbeidstekort in de bouwsector. Bij de minister bevoegd voor werkgelegenheid zou derhalve worden bepleit dat zij zou zorgen voor meer begeleidings- en vormingsprogramma's om in de betrokken sector de vraag en het aanbod op de arbeidsmarkt beter met mekaar te verzoenen.

In het verlengde van de zorg naar ondersteuning van onze economie door een veredeling van onze infrastructuur, heeft de minister-president aandacht besteed aan de bedrijfsterreinen en ambachtelijke zones, waarvoor hij 600 miljoen frank heeft uitgetrokken. De toen gevoerde discussies werden geregeld doorkruist – er werd dan ook een hoofdstuk besteed aan het scheepsbouwbeleid – door de actualiteit, alsook door de problematiek van de scheepsbouw in Vlaanderen en meer specifiek door het probleem van de Boelwerf. Ook werd aandacht besteed aan de mogelijke gevolgen van de GATT-akkoorden en de mogelijk impact daarvan op onze landbouw en de textielsector.

Dit waren de voornaamste aandachtspunten die in deze commissievergadering werden behandeld. Er werd ook een toelichting gegeven bij de nieuwe start van het VITO als ondersteunend orgaan voor ons economisch beleid. Dat waren de voornaamste elementen van discussie van de bespreking. De commissie heeft

Candries

het geheel goedgekeurd met 7 stemmen vóór, 1 stem tegen en 1 onthouding.

De voorzitter : De heer Deprez heeft het woord.

De heer P. Deprez (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, vandaag behandelen wij twee cruciale materies die diep ingrijpen op het dagelijkse leven van vrijwel elke Vlaming, te weten economie en werkgelegenheid.

Collega Schuermans zal straks het standpunt van onze fractie vertolken inzake de **tewerkstellingsproblematiek**. Ikzelf zal mij beperken tot een evaluatie van het Vlaamse economisch beleid zoals dit geconcretiseerd wordt in de begroting voor 1993.

Wanneer wij vandaag over economie spreken, dan kunnen wij niet anders dan vaststellen dat het niet goed gaat met de Vlaamse economie. Bedrijfs-sluitingen, falingen, en collectieve af-dankingen zijn aan de orde van de dag. De indicatoren van de **conjunctuurbarometer** evolueren in negatieve zin : de omzet valt terug, de particuliere consumptie daalt, de bedrijfsinvesteringen lopen terug, en het vertrouwen van de bedrijfsleiders — die de nabije toekomst eerder somber inzien — is aangetast.

De groeiverwachtingen voor 1993 worden vrijwel om de haverklap in neerwaartse zin aangepast, en de werkloosheidscijfers gaan van kwaad naar erger. Voor volgend jaar zal de groei, als die er tenminste nog is, in elk geval onvoldoende zijn om bijkomende werkgelegenheid te scheppen.

De onrust die sedert begin september 1992 in het Europees Monetair Systeem heerst — ik denk aan de golf van devaluaties — heeft er daarenboven toe geleid dat de, aan de D-mark gebonden Belgische frank ongeveer 4 percent in waarde is gestegen tegenover de munten van enkele van onze belangrijkste handelspartners. Dit levert niet enkel een ernstige handicap op voor onze export, het betekent ook dat zélf s op de Bel-

gische markt met goedkopere import moet worden geconcurrereerd.

De algemene neerwaartse trend van de economie is echter niet beperkt tot Vlaanderen of België alleen. Vlaanderen deelt enkel in de algemene conjunctuurverzwakking die een vrijwel mondiaal fenomeen is, maar die hier nog eens door een bijkomende monetaire handicap wordt geaccentueerd. Vlaanderen is geen eiland. Onze economie is sterk verweven met die van andere Europese landen, en met de wereldeconomie.

Rekening houdend met het feit dat de economische achteruitgang in Vlaanderen in de eerste plaats het gevolg is van de slechte internationale economische toestand, gaat de minister van Economie er in zijn beleid terecht van uit dat er geen economisch herstel moet worden verwacht voor 1994, of met andere woorden, dat 1993 hoogstwaarschijnlijk een erg moeilijk jaar wordt.

Inderdaad, Vlaanderen zal groten-deels de internationale ontwikkelingen moeten ondergaan, zonder hierop al te veel invloed te kunnen uitoefenen. De budgettaire middelen waarover de Vlaamse overheid beschikt, zijn inderdaad zeer beperkt, en moeten dan ook selectief worden aangewend.

Deze constataties moeten ons aanzetten tot een zekere nederigheid, zin voor perspectief en realisme, wanneer wij als Vlaamse overheid het economisch gebeuren bespreken. De minister-president heeft in het economisch beleidsprogramma voor Vlaanderen — Volop 2002 — dan ook terecht geopteerd voor een zeer selectief gericht hefboomdenken, in plaats van voor grootschalige, maar onuitvoerbare, herstelplannen. Binnen dit nieuwe beleid zal, in een lange-termijn-perspectief, voornamelijk worden ingewerkt op de omgevingsfactoren van het economisch gebeuren, en op de structuur van ons economisch weefsel.

In het verlengde hiervan wordt er ook van uitgegaan dat jobcreatie primordiaal zal moeten gebeuren via creatieve inspanningen voor het tot

stand brengen van een gunstig ondernemingsklimaat, en niet via grootschalige tewerkstellingsprojecten.

Via concrete invulling van deze beleidsopties zou de Vlaamse regering, ons inziens, de voorwaarden moeten scheppen waarin het ondernemingsinitiatief optimaal kan gedijen, om in Vlaanderen zodanig het terrein te effenen dat de ondernemingen onmiddellijk kunnen inpikken op een herleving van de economische conjunctuur. Want alleen gezonde ondernemingen kunnen voor een duurzame economische groei en voor een toename van de werkgelegenheid zorgen. De zorg voor een betere infrastructuur, het tegemoetkomen aan de nood aan bedrijventerreinen, de uitbouw van een doelgericht expansie-steunbeleid, de investeringen in wetenschappelijk onderzoek, en de inspanningen inzake kwaliteitszorg in de produktie en de commercialisatie, zijn reeds stappen in de goede richting.

Mijnheer de minister-president, ik neem van de gelegenheid gebruik om u nogmaals te vragen wat er nu uiteindelijk gaat gebeuren met het ITCB en hoe de overschakeling ter zake zal gebeuren, gezien de overgangstermijn ten einde is ? Rekening houdend met de gewijzigde context, kan deze onderneming volgens ons op één of andere wijze nog een oriënterende functie vervullen in de textielsector.

Tevens wijs ik erop dat de zorg voor een gunstig omgevingsklimaat niet enkel afhankelijk is van de initiatieven van de Vlaamse minister van Economie. Het gaat hier inderdaad om een collectieve verantwoordelijkheid van de gehele Vlaamse regering. Want ook de ruimtelijke ordening, het beleid inzake de diverse vergunningen en het exportpromotiebeleid, om maar enkele voorbeelden van economie-gevoelige beleidsdomeinen te noemen, hebben een grote impact op het ondernemersinitiatief.

Mijnheer de minister-president van de Vlaamse regering, wij verzoeken u met aandrang ervoor te zorgen dat de regering steeds een ondernemingsvriendelijk k beleid zou voeren.

Deprez

In dezelfde zin mag ook niet uit het oog worden verloren dat Vlaanderen nog steeds deel uitmaakt van een federale realiteit. Bepaalde materies, zoals de fiscaliteit, de sociale zekerheid en de vennootschapswetgeving, — die zeer diep ingrijpen op ons economisch bestel — behoren nog steeds tot de nationale bevoegdheden. Een goed begrepen federalisering mag dan ook niet betekenen dat het federale niveau en het deelstaatniveau volkomen geïsoleerd van elkaar gaan optreden. Gezien de beperktheid van de middelen vereist een succesvolle aanpak van de economische problemen dat er degelijk en permanent overleg wordt gepleegd tussen de verschillende bestuursniveaus, en a fortiori dat op de onderscheiden vlakken geen maatregelen worden genomen die elkaar teniet doen. Teneinde een ondernemingsvriendelijk en tewerkstellingsbevorderend resultaat te bereiken, is een synergetische aanpak — vanzelfsprekend met behoud van respect voor de onderscheiden bevoegdheidsdomeinen — duidelijk de meest aangewezen, en ook de enig mogelijke weg, in elke zichzelf respecterende federale staat.

Dat degelijk overleg vaak geen sinecure is, bewijzen ook de moeilijkheden die de Vlaamse regering ondervindt in haar consultaties met de Europese Commissie bij de uitwerking van het nieuwe decreet op de expansiesteun. Het Vlaamse bedrijfsleven kijkt reeds enige tijd met groeiend ongeduld uit naar de indiening van dit decreet bij de Vlaamse Raad, te meer daar in de begroting voor 1993 is bepaald dat de totale rechtstreekse steun aan bedrijven verder wordt afgebouwd.

Ik wil dan ook van de gelegenheid gebruik maken, mijnheer de minister-president, om er bij u op aan te dringen dat de nieuwe expansiesteunregeling ten spoedigste zou worden gefinaliseerd. In de commissie Economie hebt u ons reeds gemeld dat, onder andere ten gevolge van de restrictieve houding van de Europese Commissie, de expansiesteun zal worden geheroriënteerd naar de kleine ondernemingen, met minder dan

50 werknemers. Wij kunnen ons met dit voorontwerp akkoord verklaren met de optie dat een grotere selectiviteit in de doelgroep een meer effectieve aanpak mogelijk maakt. Maar toch pleiten wij ervoor om ook voor de ondernemingen tot 250 werknemers een beperkte gefaseerde expansiesteun te laten bestaan.

Deze maatregel zou moeten kaderen in de uitbouw van een sectoraal beleid nieuwe stijl. Hierin zou men zich meer richten op zogenaamde clusters van bedrijven die de strikte sectorafbakening overschrijden.

In deze clusteraanpak zouden de traditionele subsidies aan de klassieke sectoren aanzienlijk dalen, en zou de resterende expansiesteun prioritair georiënteerd worden naar toekomstgerichte strategische sectoren, die een hefboom zouden moeten zijn voor de creatie van werkgelegenheid. De recente overeenkomst waarbij aanzienlijke middelen worden vrijgemaakt voor steun aan de persbedrijven kaderen onder andere in deze aanpak.

Ter zake willen wij echter toch tot enige voorzichtigheid aanmanen.

Ongetwijfeld is het zo dat er op heden nog onvoldoende financiële middelen voorhanden zijn om een klassiek intersectoraal beleid, dit wil zeggen een steunbeleid te voeren.

Maar toch lijkt het ons bijzonder gevaarlijk om de traditionele, doorgaans meer arbeidsintensieve, segmenten van onze economie, — zoals onder meer de textielindustrie —, van steun uit te sluiten.

Te meer daar deze traditionele sectoren te kampen hebben met het fenomeen van de verschuiving van de produktie naar de lageloonlanden.

Wars van elke protectionistische reflex, is het ons inziens toch aangewezen om hier via gerichte overheidsstimuli de omschakeling en aanpassing naar produkties met een hoge toegevoegde waarde te bevorderen.

Dit hoeft trouwens niet strijdig te zijn met de in de beleidsbrief gelegde accenten ; aangezien in de beleidsbrief

Kamerlid H. Candries (VU) trad op als verslaggever bij de bespreking van de begroting Economie, Energie en Werkgelegenheid

expliciet wordt gesteld dat steun eveneens mogelijk is voor die sectorgehelen die een belangrijk deel van de Vlaamse werkgelegenheid uitmaken en die goede tewerkstellingsperspectieven bieden.

Nog een ander facet van het nieuwe beleid is dat, — eveneens in het kader van de selectieve aanpak —, de nadruk, ook buiten het loutere terrein van de expansiesteun, meer zal komen te liggen op jonge en kleine ondernemingen ; een keuze die wij, gezien de dominante positie van de KMO's in het Vlaams economisch weefsel, volmondig onderschrijven.

Een dergelijke aanpak is trouwens zonder meer gerechtvaardigd gezien de zeer specifieke aard van de KMO's, die niet zondermeer als grootconcerns in het klein mogen worden behandeld. Een eigen Vlaamse KMO-barometer voor de correcte inschatting van de noden en de toestand van de Vlaamse KMO's lijkt ons dan ook, — in navolging van de nationale initiatieven terzake —, geen overbodige luxe.

De eerste maatregelen voor dit on-

Deprez

dernemingssegment werden trouwens reeds concreet ingevuld. Zo komt er een financiële ondersteuning voor startende zelfstandigen die een beroep doen op extern managementadvies.

En ook de maatregel waarbij de minimuminvesteringsdrempel van drie miljoen tot twee en een half miljoen frank wordt verlaagd, en de minimuminvestering voor startende ondernemingen wordt bepaald op achterhonderdduizend frank, zijn even zovele 'stappen in de goede richting. Die ongetwijfeld een aanzienlijke bijkomende werkgelegenheid zullen opleveren.

Een laatste maatregel ten gunste van de KMO's tenslotte ; is de toekenning van een subsidie voor ondernemingen die omwille van milieurede- nen naar een andere vestigingsplaats moeten verhuizen.

Deze beslissing kan niet los worden gezien van een andere maatregel.

Binnen het kader van de revalorisatie van de Vlaamse infrastructuur is namelijk ook 600 miljoen frank uitgetrokken voor de aanleg van nieuwe bedrijfsterreinen, en voor de vernieuwing van bestaande bedrijfsterreinen.

Met deze maatregel wil de Vlaamse overheid tegemoet komen aan het nijpend tekort aan bedrijfsterreinen in Vlaanderen.

Hierbij mag echter niet uit het oog worden verloren dat, rekening houdend met de behoeften op middellange termijn naar herlocalisatiemogelijkheden, ook een aanpassing van sommige gewestplannen zich zal opdringen.

Dergelijke gedeeltelijke inherzieningstellingen in functie van nieuwe bedrijfsterreinen moeten ook in de toekomst nog kunnen, voor zover deze herzieningen tenminste kaderen in de opties van het Structuurplan Vlaanderen en van de andere beleidsnota's die nog actueel zijn. De nota Vlaanderen in Vorm kan daarbij als algemeen richtkader gelden.

Hierin wordt namelijk voorzien in de selectieve uitbouw van een aantal stedelijke gebieden in Vlaanderen, hetgeen eveneens het selecteren van industrieterreinen die op termijn bijkomend kunnen worden gerealiseerd, impliceert.

Hierbij dient vanzelfsprekend rekening gehouden met de ruimtelijke en ecologische draagkracht van een regio, de niet-verstoring van de continuïteit van het open gebied, en de noodzakelijke vrijwaring van ons landbouwareaal.

De recente toewijzing van 200 hectaren nieuwe bedrijventerreinen in de regio Kortrijk kan als voorbeeld gelden voor deze nieuwsoortige geordende totaalaanpak, die de komaf maakt met de vroegere versnippering van initiatieven.

Wanneer we het hebben over meer regionaal gerichte ontwikkeling komen we als vanzelfsprekend bij het impulsgebiedenbeleid terecht.

Vanuit diverse hoeken was er kritiek gekomen op het feit dat de betrokken gemeenten en lokale belangengroepen het geld van de hogere overheid te gemakkelijk zagen als een extraatje bij de financiering van kleine projecten die niets of weinig met streekontwikkeling te maken hadden.

Ook de door de lokale streekcommissies gehanteerde selectiecriteria voor projecten misten samenhang.

Onze fractie is dan ook verheugd dat de Vlaamse regering en de sociale partners binnen het Vesoc voor de acht impulsgebieden een meer globale streekvisie hebben goedgekeurd die resulteert in een intens strategisch beraad binnen elke streekcommissie.

Toch bestaat nog steeds de vrees dat het impulsgebiedenbeleid ten gronde weinig zal bijdragen aan de dynamiek van de betrokken gebieden, en dat de te strakke gebiedsafbakening ertoe leidt dat andere streken het soms zonder de benodigde middelen moeten stellen.

Ook voor wat betreft de inspannin-

gen inzake de Vlaamse verankering van het bedrijfsleven is toch enige omzichtigheid geboden.

De enig juiste verankeringsstrategie moet gebaseerd zijn op samenhangende en marktconforme maatregelen die een gunstig ondernemingsklimaat scheppen.

Een gunstige wettelijke en administratieve structuur voor familiale ondernemingen en voor familiaal aandeelhouderschap lijkt ons hier de meest aangewezen weg te zijn.

In elk geval moet de problematiek zo objectief mogelijk benaderd worden, gezien de onvermijdelijke, en ook heilzame, europeanisering en internationalisering van het bedrijfsleven.

Ter zake lijkt het ons dan ook niet echt aangewezen om de GIMV aan te wenden als een overheidsinstrument voor de Vlaamse verankering. (*Applaus van de heer Denys*)

De voorzitter : Mijnheer Deprez, gelieve te besluiten.

De heer P. Deprez : Mijnheer de voorzitter, ik heb nog enkele bedenkingen over landbouw.

Mijnheer de minister-president, als Vlaams minister van Economie zult u weldra in uitvoering van het Sint-Michielsakkoord, een groot deel van de bevoegdheden van de nationale minister overnemen.

In theorie heeft het vernieuwde landbouwbeleid een logische en coherente structuur. In de praktijk zal het er in ons federale land echter op aankomen deze nieuwe bevoegdheidsverdeling ten spoedigste op een functionele manier gestalte te geven. Ook hier zullen samenwerkingsproblemen rijzen tussen de verschillende bevoegdheidsniveaus. Er zal dus een constructieve dialoog tot stand moeten worden gebracht. De continuïteit van het beleid zal moeten worden gehandhaafd en de nationale administratie van landbouw zal naadloos moeten overvloeien in een Vlaams directoraat-generaal van landbouw. In deze tijden van grote onzekerheid voor onze landbouwers zal het er op aankomen zo snel mogelijk het ver-

Deprez

trouwen van de sector te winnen door de regionalisering op een ernstige en doordachte wijze uit te voeren, en dit zowel in woorden als in daden. (*Applaus*)

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, ik dank u voor de kans die u mij geeft om namens de heer Laverge het woord te voeren die hier wegens vervoerproblemen niet aanwezig kan zijn.

Mevrouw M. Aelvoet : Mijnheer de voorzitter, ik vind het uitstekend dat een spreker die zich heeft ingeschreven in het debat, zich op het laatste ogenblik kan laten vervangen door een collega. Ik vind het wel spijtig dat wij die kans niet hebben gekregen voor onze zieke collega Van Dienderen.

De voorzitter : Mevrouw Aelvoet, ik kan alleen om dwingende redenen van het reglement afwijken. Als de heer Denys zijn collega Laverge mag vervangen, dan heeft dit uitsluitend te maken met de uitzonderlijke transportproblemen die wij vandaag kennen en waardoor wellicht nog andere fracties zullen getroffen zijn.

De heer A. Denys : Mijnheer de voorzitter, ik vraag geen uitzonderingsprocedure voor onze fractie.

Mevrouw M. Aelvoet : Ik ga met die regeling akkoord.

De heer A. Denys : Dames en heren, op economisch vlak moeten wij naar een nieuw Vlaanderen. De VLD-fractie heeft op basis van haar beginselverklaring een alternatief uitgewerkt voor het project Volop 2002. Dit project van de minister-president is gebaseerd op drie krachtlijnen : ten eerste, het voeren van een sectoriële en selectieve politiek ; ten tweede, een sociale economie ; ten derde, een Vlaamse verankering.

Wij stellen voor die drie krachtlijnen te vervangen door volgende pijlers : tegenover sectoriële selectiviteit plaatsen wij algemene maatregelen ;

tegenover Vlaamse verankering plaatsen wij echte privatisering en tegenover een sociale economie plaatsen wij de echte vrije markteconomie. (*Onderbreking door de heer M. Olivier*)

Mijnheer Olivier, geef mij toch de kans mijn uitgangspunten toe te lichten.

Wij stellen algemene maatregelen tegenover sectoriële selectiviteit.

Ik houd mijn hart vast wanneer ik de heer Deprez hoor pleiten voor de hefboomfunctie van de regering om de economie te leiden, Dat herinnert mij aan de socialistische uitspraken van vroeger, volgens dewelke de overheid de hefboom moet hebben. De VLD wil de hefbomen echter in handen laten van de ondernemers, van de bedrijfsleiders. Wij moeten voorzichtig zijn wanneer wij pleiten voor meer hefbomen in handen van de overheid.

De heer Dielens sprak over het probleem van de controle. Ik heb de discussie meegemaakt over de controle met betrekking tot de volksgezondheid. Vier of vijf jaar geleden pleitte de heer Dhoore voor de oprichting van een instituut voor veterinaire keuring, de staat moet in de slachthuizen de controle uitvoeren op het gebruik van hormonen. Thans moeten wij vaststellen dat dit controlesysteem, dat nochtans in handen is van de overheid, heeft gefaald. Ik vraag mij dus af of het niet nuttig kan zijn om de privé-sector in te schakelen voor het uitvoeren van een dergelijke controle.

Zo wordt op het vlak van de elektriciteit de controle uitgeoefend door de firma **Vinçotte**. Over deze controle werden tot op heden geen klachten genoteerd.

Het kan wellicht nuttig zijn om ook op het vlak van de waterzuivering de privé-sector in te schakelen.

Ik stel vast dat een controle, uitgevoerd door de overheid, in casu door het IVK, geen betere resultaten oplevert. Zij wordt integendeel gekenmerkt door politisering en door omkoperij.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Denys, ik beweer niet dat alles wat de overheid doet, goed is en alles wat door de privé-sector wordt georganiseerd, slecht is.

U haalt Vinçotte aan. In heel de sector van de arbeidsveiligheid heb ik de ervaring opgedaan dat niets belet dat, mits het respecteren van het wettelijk reglementair kader, de nodige controle door de privé-sector kan worden uitgevoerd. U kan mij niet verwijten dat ik in de loop van de voorbije vier jaar goed functionerende systemen heb afgeschaft.

Men mag echter niet beweren dat een systeem goed functioneert op basis van het feit dat het door de privé-sector wordt georganiseerd.

De heer Olivier zei zopas dat u niet pleit voor de privatisering van de taxatie en de inning van de belastingen. Ik meen dat een aantal taken inderdaad uitsluitend door de overheid kunnen worden vervuld.

De heer A. Denys : Ik geef toe dat de overheid bepaalde taken heeft. Zo willen wij meer middelen investeren in justitie en veiligheid.

Inzake de inning van de belastingen vraag ik mij echter af of wij niet moeten overwegen om de privé-sector in te schakelen. Ik weet dat dit een gevoelig onderwerp is maar ik betwijfel dat de inning van de belastingen wel op de meest efficiënte wijze is georganiseerd en vraag mij af of wij ook op dit vlak niet creatief en innovatief moeten zijn.

De heer M. Olivier : Zou dit geen aanleiding geven tot ontwijkingen ?

De heer A. Denys : U zegt zelf dat het huidige systeem tot enorm veel misbruiken leidt. Iedereen weet dat er veel fiscale fraude wordt gepleegd.

Het controlesysteem functioneert dus niet naar behoren. In een dergelijk geval mogen we de problemen niet doctrinair aanpakken, zoals de heer Olivier het doet, maar moeten wij creatief zijn en zoeken naar een systeem dat wel efficiënt werkt. Ook dat is politieke vernieuwing. Het behelst meer dan enkel een naamsverande-

Denys

ring, men moet durven inhoudelijk nieuwe initiatieven te nemen. *(Onderbreking door de heer H. Candries, die op gelach wordt onthaald)*

Ik kom nu terug tot de kern van mijn betoeg.

Wij plaats de sectoriële selectiviteit inzake het economisch beleid, vooropgesteld door de minister-president, tegenover algemene maatregelen.

Op welke manier wordt het economisch beleid in Vlaanderen gevoerd? In het kader van de economische expansiewetgeving gebeurt dit door middel van subsidies. Anderzijds zijn er subsidies die onrechtstreeks worden gegeven door allereerste participaties, onder meer via de GOM en de KS.

Dat zijn de twee instrumenten die worden gebruikt om een economisch beleid te voeren.

Minister-president, wij willen graag de subsidies vervangen zien door de fiscaliteit. Er rijst hier echter een probleem ingevolge de staatshervorming. Mijnheer Van Rompuy, wij zullen in de commissie die de bijzondere wet over de financiering zal bespreken een amendement indienen dat ertoe strekt de vennootschapsbelasting gedeeltelijk te regionaliseren zodat wij over het instrument van de fiscaliteit beschikken om een economisch beleid in Vlaanderen te voeren. Momenteel is dat niet het geval want onze inkomsten zijn voor ongeveer 90 procent dotaties die een instrument blijven van de nationale begroting. Wij willen dat veranderen. Het fiscaal instrument geeft u meer mogelijkheden om een algemeen beleid te voeren. Subsidies zijn altijd onderhevig aan de zogenaamde lokkettenpolitiek. Het is de regering die beslist op basis van aanvragen wie wat krijgt. Wij moeten maatregelen treffen waarbij de bedrijven niet verplicht zijn een dossier in te dienen bij de overheid om steun te krijgen. Er moeten maatregelen worden genomen via fiscale vermindering. Dat kan momenteel niet omdat het instrument waarover wij beschikken

om een economisch beleid te voeren, niet is geregionaliseerd.

Minister-president L. Van den Brande :Mijnheer de voorzitter, vermits de heer Denys straks andere verplichtingen heeft, wil ik hem nu een antwoord geven op zijn suggestie.

Mijnheer Denys, er is daar inderdaad een moeilijkheid. De industriële economische politiek is aan Vlaanderen toevertrouwd. Evenwel zitten wij met de moeilijkheid dat de fiscaliteit en de para-fiscaliteit noch de sociale zekerheid zomaar kunnen worden opgesplitst. Wanneer wij dat wel doen, dan staan wij voor een fundamentele stap die ons veel verder leidt, dat is een keuze, dan een confederaal systeem. Ik heb in de beleidsbrief bij mijn toelichting in de commissie gezegd dat de federale overheid voortaan de plicht heeft om haar fiscaal en para-fiscaal beleid te overleggen met die entiteiten, ook de gewesten, waar de kern ligt van de industriële en economische politiek. Wanneer er in de toekomst maatregelen worden genomen die rechtstreeks ingrijpen in de bevoegdheid van de Vlaamse economie moet er in het Overlegcomité worden onderhandeld. Het kan immers niet dat wij een stuk van onze politiek niet kunnen voeren omdat hij wordt doorkruist door de federale politiek maar nog erger, omdat er geen overleg is. Bijna in al de domeinen wordt er met de federale overheid overleg gepleegd via de interministeriële conferentie behalve op het vitale vlak van de economie. De kern van het economisch-industriële beleid ligt bij de gewesten. Dat is ons standpunt.

De heer A. Denys : Ik vind dat een heel positieve stap. U zit evenwel met een structureel probleem waarbij u geen antwoord kunt bieden op de vragen van het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven gaat akkoord met minder subsidies als men hetzelfde tijd echter minder vennootschapsbelasting moet betalen. Als u in het kader van een overleg dat kunt bereiken dan is dit inderdaad een stap in de goede richting. Door de vennootschapsbelasting te laten op het niveau van de nationale regering vrees ik dat we

met een structurele handicap zullen zitten.

Mijnheer de minister-president, wij proberen om, binnen het huidige kader en rekening gehouden met het feit dat we enkel een beleid kunnen voeren op basis van subsidies, deze laatste zo algemeen mogelijk te houden. Om het even welk bedrijf zou daar op gelijk welke manier gebruik moeten kunnen van maken en niet de sectoren en bedrijven die de beste lobbying doen. Naar ons gevoel zijn er geen goede of slechte sectoren, er zijn enkel goede of slechte bedrijven.

Onze voorstellen zijn dan ook duidelijk. We moeten de subsidies veralgemenen, dat betekent dat men werkt met een soort systeem van afcentiemen.

Minister L. Detiège : Ik dacht dat u voor afschaffing van het subsidiesysteem was?

De heer A. Denys : Inderdaad mevrouw de minister, ik ben voor de afschaffing als echter tegelijkertijd de vennootschapsbelasting in evenredige verhouding wordt verlaagd. Wij pleiten dan ook voor een regionalisering van de vennootschapsbelasting. Vandaag kan dat blijkbaar niet en we blijven binnen het kader van de subsidies zitten.

Wij denken dus aan een systeem van afcentiemen, om op die manier subsidies aan te wenden op een algemene wijze zodat ze voor iedereen van toepassing zijn. Concreet gezien, willen wij dit richten naar een beter milieubeleid. Het bedrag dat vandaag bepaald is in het kader van de expansiewetgeving willen wij gebruiken voor een beter milieubeleid. In plaats van ecotaksen willen wij werken met ecobonussen. Bedrijven die een milieuconvenant afsluiten met de Vlaamse regering en afspreken om de milieuconvenant beter uit te voeren, moeten worden beloond. De subsidie-middelen waar wij vandaag over beschikken, willen wij aanwenden als ecobonussen, als lastenverminderend effect in tegenstelling tot de ecotaksen die lastenverzwarend zijn. Op die manier kunnen wij onze produktie-methodes milieuvriendelijker maken.

Denys

De participaties die wij als Vlaamse overheid hebben via de GIMV in de KS moeten worden geprivatiseerd. De middelen die daaruit voortvloeien, samen met een herschikking van de middelen binnen het tewerkstellingsfonds, moeten worden aangewend voor de invoering van een Vlaamse Maribel. Met ander woorden, een jaarlijks terugkerende premie geven aan arbeidsintensieve bedrijven die worden geconfronteerd met een heel zware loonkost en die vooral concurrentie krijgen vanuit het buitenland.

Dit zijn onze twee voorstellen. In plaats van de expansiesteun, zoals die vandaag op basis van dossiers wordt toegekend, moeten we overgaan naar algemene middelen. Onze beleidsvisie moet enerzijds zijn gericht op het voeren van een stimulerend beleid dat kostenverminderend werkt en aan de andere kant op steun aan bedrijven die worden geconfronteerd met een heel zware loonkost.

Mijnheer de minister-president, u heeft gezegd dat wij als VLD toch al zijn tegemoetgekomen aan wat de vroegere PVV altijd vroeg, namelijk een verschuiving van de expansiesteun van de grote bedrijven naar de KMO's.

Minister-president L. Van den Brande : Objectief gezien hebben we het gedaan. Het is geen kwestie van een tegemoetkoming aan de liberalen.

De heer A. Denys : Ik heb hier een besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1992. Ik stel vast dat er een vastleggingsmachtiging voor het jaar 1992 bestaat waarbij er een verschuiving is naar het fonds voor de grote ondernemingen dat wordt opgetrokken tot 6 miljard 250 miljoen frank. In feite gaat het dus om een toename met 5 miljard frank die voor een stuk wordt gehaald door gelijktijdig in het fonds voor de KMO's een vermindering te doen van 4 miljard frank naar 1 miljard 250 miljoen frank.

Dit is een ministerieel besluit van de Vlaamse regering, daterend van 16 november 1992.

Minister-president L. Van den Brande : Collega Denys, ik kan daar onmiddellijk op antwoorden. Uit bezorgdheid om de begroting hebben wij de gedeelten die handelen over de KMO's en de grote ondernemingen zodanig aangepast, dat er een interactie mogelijk is tussen de twee. De basisoptie voor de begroting 1993 is dat het bedrag voor de KMO's voor het eerst groter is dan dat voor de grote ondernemingen. Naar mijn mening zitten we daar ook in Europees opzicht op het goede spoor. Vanzelfsprekend was het mijn plicht om in 1992 een aantal geaccumuleerde dossiers, ook nog uit de vorige periode, op te vangen. De reglementering die daar als basis voor dient moet worden gevolgd. Dat is de eenvoudige reden.

Het alternatief was dat ik **bijkredieten** zou moeten vragen om het fonds voor de grote ondernemingen bijkomend te verhogen tot het bedrag dat ik volgens de nog geldende reglementering moet uitbetalen. Wij hebben voor de beleids optie gekozen om de subsidiëring lineair te verminderen. Als u de verhoudingen ziet tussen de grote ondernemingen en de KMO's, is het voor het eerst dat een dergelijke kentering ontstaat. Ik kan mij niet voorstellen dat u daar problemen mee hebt.

De heer A. Denys : Ik heb geen moeite met uw woorden, maar wel met uw daden. U zegt dat u een verschuiving van de expansiesteun wil doorvoeren. U wil minder steun aan de grote ondernemingen geven en meer aan de kleine. Op basis van wat u gedaan hebt in 1992 — voor 1993 hebben we alleen maar woorden — stel ik vast dat u met uw besluit van 16 november bijna 3 miljard frank uit het fonds van de kleine ondernemingen overhevelt naar de grote ondernemingen. Ik las vandaag in een dagblad dat u aan de NV Maasvallei van de groep Centerparks 351 miljoen frank expansiesteun geeft. Collega's, het kan niet de bedoeling van de expansiesteun zijn om aan één groot bedrijf 350 miljoen frank steun te geven. Er bestaat een groot verschil tussen wat u zegt te gaan doen en wat u in de praktijk uitvoert.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Denys, wij discussiëren gewoonlijk niet op deze manier met elkaar, maar wat u nu zegt, wordt mij toch een beetje te gortig. Ten eerste hebben we het hier over de begroting voor 1993. Het volstaat dat u de beleidsbrief voor 1993 leest, om duidelijk te zien wat onze opties zijn en wat er in de begroting staat. Ten tweede ik heb een aantal engagementen die ik op basis van de reglementering die bestond op het ogenblik dat ik die aanging, moet uitvoeren. Ik ben daartoe verplicht. Ik geloof dat we het contract met de burger moeten naleven. U zou vermeld staan als u zag hoeveel mensen in de sector van de heer Waltniel de grootste moeilijkheden hebben omdat de reglementering is veranderd. Zij hebben dossiers ingediend op basis van de reglementering die in 1988 van kracht was en nu wordt hun gezegd dat een aantal dingen niet langer kunnen. Ten derde vind ik uw pleidooi werkelijk indrukwekkend. Ik ben de eerste minister van Economie die op tien maand tijd de lineaire subsidiëring vermindert van 14 miljard frank naar 9 miljard frank. Dit wordt gesteund door een beleid dat de economische omgevingsfactoren de richting laat aangeven om onze economie te versterken. Ook uw partij heeft in het verleden verantwoordelijkheden gedragen. U zegt dat u in het verleden foute beslissingen hebt genomen inzake de staatsvorming. U geeft u nu echter uit voor de nieuwe heiligen. Ik geloof dat u zeer slecht geplaatst bent om kritiek te geven.

Mijnheer Denys, laten we de zaken vanuit het juiste perspectief bekijken. Ik heb engagementen die ik moet naleven. Als u bovendien Centerparks onbelangrijk vindt, raad ik u aan dat eens in Limburg te gaan vertellen. Ook collega Detiège weet dat het daar om 800 tot 1000 arbeidsplaatsen gaat. Als u de werkloosheidspercentages kent van Limburg in relatie tot de rest van het land, vind ik het belangrijk om de economische werkgelegenheid, en niet de artificiële, te ondersteunen. Uw en mijn partij hebben zich geëngageerd om voor Limburg een extra inspanning te leveren op het gebied van de reconversie. Wij

Van den Brande

willen ons contract met de burgers in de praktijk omzetten. Dat ligt aan de basis van onze beslissingen. (*Applaus bij de CVP*)

De heer A. Denys : Mijnheer Van den Brande, ik heb niets tegen de Limburgers. U haalt echter dit specifieke Limburgse aspect aan om te verantwoorden dat er driehonderdvijftig miljoen frank worden toegekend aan de groep Center Parcs. Dat is geen KMO, dat is geen beginnende starter. Deze groep krijgt dus een stevige kluit uit het budget : driehonderdvijftig miljoen frank is niet niks ! Als u vindt dat dit kan omdat het om Limburg gaat en een tewerkstellings-effect heeft, heb ik daar vragen bij.

Deze Raad heeft met Limburg het toekomstcontract afgesloten. Los van de expansiesteun krijgt Limburg nog honderd miljard franken om aan reconversie te doen. Indien u buiten deze som nog eens wil putten uit de middelen waarmee het algemeen beleid moet worden betaald om daarmee Limburg extra te bevoordelen, zeg ik u in alle objectiviteit dat u te ver gaat.

Collega's, het tweede belangrijke verschil tussen het VLD-alternatief en het Volop-project is het verschil tussen de sociale economie en de vrije markteconomie. Hoe leggen CVP en SP de sociale economie uit ? Voor hen betekent dit dat de sociaal-economische beslissingen in dit land zijn onderworpen aan een vrijwel bindend advies van de sociale partners, vertegenwoordigd in de SERV.

Minister L. Detiège : Dat is overleg-economie.

De heer A. Denys : Dat is inderdaad overlegeconomie en dat lijkt ons problematisch.

De heer F. Dielens : U bent dus tegen overlegeconomie.

De heer A. Denys : Wij zijn tegen de overlegeconomie zoals die door u wordt ingevuld. Collega Dielens, het overleg moet volgens ons gebeuren op het juiste niveau. Voor het afsluiten van de CAO is dat het niveau

van de bedrijven, overleg kan daar gerust. Waar het echter politieke beslissingen betreft, de zeer talrijke sociaal-economische beslissingen die niets te maken hebben met de verhouding werknemer-werkgever in een bedrijf maar wel met het voeren van een algemeen economisch en sociaal beleid, moeten volgens de VLD de beslissingen niet worden genomen door de sociale partners maar door de politieke wereld.

Collega Dielens, u weet zeer goed dat het niet de verkozenen zijn die de sociaal-economische beslissingen nemen. Het zijn Cortebecq, Mia Devidts, het NCMV, de heer Defeyter van het VEV die in onze plaats de beslissingen nemen. U weet dat zeer goed.

De VLD wil dit veranderen, wij willen dat de adviesprocedure niet meer wordt gevoerd op het besloten niveau van de kabinetten en met de SERV-partners. Wij willen deze vorm van werken afschaffen, wij willen dat het advies ter zake hier in dit parlement op de meest open manier tot stand komt. Dit kan door het organiseren van hoorzittingen. Wij vragen de minister-president en de Vlaamse regering om een ontwerp van decreet al in de fase van het voorontwerp aan de Vlaamse Raad voor te leggen om dit met ons te bediscussiëren, net zoals dit in Nederland gebeurt.

De heer E. Van Rompuy : Geef eens een voorbeeld.

De heer A. Denys : Ik zal u dadelijk een voorbeeld geven. Deze aanpak is heel nieuw. Als wij de regering nu vragen om reeds in de ontwerpfase de dialoog met de Raad aan te gaan, zegt men ons dat wij niet naar de intenties mogen peilen. Nu is het zo dat in de ontwerpfase de regering besprekingen voert met de sociale partners. Het zijn zij die alles vastleggen. Nadien krijgen wij dan de teksten, waaraan wij vrijwel niets meer kunnen wijzigen. Wij willen dat de regering in het nog bijna embryonale stadium van het voorontwerp met ons in discussie treedt. Zij moet weten wat wij daarover denken. Op basis daarvan kunnen er dan hoorzittingen worden georganiseerd en met wat

daaruit resulteert kan de politieke impact merklijk toenemen.

Mijnheer Van Rompuy, ik zal u een voorbeeld geven waarmee u zeer vertrouwd bent. Het komt niet uit de sociaal-economische sector, maar uit de sector van de media. Ik bedoel het kabeldecreet.

Mijnheer van Rompuy, ik geef u het voorbeeld van het mediadecreet dat een combinatie is van de culturele sector met de economische sector, het heeft immers te maken met het belang van de uitgeverijen. De regering heeft het mediadecreet eerst in het parlement laten bespreken. Er werden twee weken besteed aan het horen van alle groepen. Niet de officiële organen of de officiële media-experttraad maar wel **degenen** die het mediadecreet moesten uitvoeren werden gehoord. Nadien werd er gewerkt aan het ontwerp van decreet. Het mediadecreet is een van de decreten waar wij de meeste wijzigingen hebben kunnen aanbrengen. De interactie tussen meerderheid en oppositie was uitstekend.

Ik geef het tegenovergestelde voorbeeld van het vorig **universiteitsdecreet** dat, door toedoen van de lobby's en de onderwijsvakbonden, vierentwintig keren werd gewijzigd op het niveau van de Vlaamse regering.

De Vlaamse Raad moest evenwel dit onderwijsdecreet goedkeuren na amper twee dagen bespreking.

Het derde punt gaat over de Vlaamse verankering versus de privatisering.

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Denys, ik zal een aantal bedenkingen van u nu reeds beantwoorden.

Tot op heden heb ik mijn beleidsbrieven onmiddellijk in de commissie gebracht. Ik heb daarover op voorhand geen overleg gepleegd met om het even welke groep. Bovendien wens ik de Vlaamse Raad als eerste in te lichten.

U hebt het debat kunnen voeren op het ogenblik dat wij de begroting Economie bespraken. Ik heb steeds in de eerste plaats de **parlementsle-**

Van den Brande

den op de hoogte gebracht. Ik doe dat trouwens stelselmatig voor alle beslissingen die worden genomen.

Ik blijf daarenboven voorstander van een overlegeconomie waar op een democratische wijze en in alle duidelijkheid wordt overlegd over de beleidsoriëntaties van de regering.

Ik vraag geen 150.000 frank aan de sociale partners om met mij een avond te eten, u doet dat wel.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister-president, ik meende wij dat wij hier op een scherpe maar toch eerlijke wijze de zaken binnen hun context hielden. Een dergelijke uitspraak is u niet waardig, ik zal er trouwens ook niet op antwoorden.

Mijnheer de minister-president, de heer van Rompuy heeft een heel concreet dossier gevraagd. U zegt dat u de beleidsbrieven onmiddellijk indient in de commissie van de Vlaamse Raad. De richtlijnen van de expansiesteun, de voornaamste hefboom voor het voeren van een economisch beleid, werden nooit ingediend in het parlement. Deze richtlijnen werden vastgelegd in overleg met het NCMV, de vakbonden en de Boerenbond.

Een volgend fundamenteel onderscheid is het zogenaamd **vakbondsalternatief** versus, wat wij noemen, de echte privatisering.

Het is Vlaamse verankering versus echte privatisering. Ik moet zeggen dat ik spontaan heb geapplaudiseerd voor de uiteenzetting van collega Deprez. U weet dat ik niet vlug een applaus geef aan iemand van de meerderheid, maar ik heb het gedaan omdat hij een fundamenteel verschil heeft aangetoond met de eerste ideeën van minister-president Van Den Brande die daarover bekend geraakten. De minister-president heeft het debat gelanceerd over de Vlaamse verankering. Wij hebben onmiddellijk gezegd dat dit debat gerelativeerd moest worden. De eerste voorstellen die werden geformuleerd, gingen uit van de idee dat Vlaanderen via de Gewestelijke Investerings-

maatschappij moest proberen zich in een aantal cruciale sectoren vast te ankeren.

De heer H. Candries : Dat hebben wij niet gezegd.

De heer A. Denys : Dat beweer ik ook niet, mijnheer Candries, ik wend mij op dit ogenblik tot de minister-president.

Deze basisidee werd onder andere toegepast bij Aquafin en bij de nieuwe huisvestingsmaatschappij **Domus Flandria** en het is de bedoeling ze ook toe te passen bij de **waterdistributie**. Dat is de nieuwe Vlaamse verankering : grote pakketten overheidsopdrachten Vlaams verankeren via de GIMV. Mijnheer Deprez, dat is wat er tot op vandaag gebeurt. Men geeft de GIMV een monopolie dat nagenoeg oncontroleerbaar is door het Vlaamse parlement.

Collega's, wij zijn voorstander van echte privatisering. Dat betekent dat overheidsopdrachten, ook onder de vorm van een concessie, gebeuren op basis van een openbare aanbesteding, van vrije prijsvergelijking en concurrentie. Wij wensen geen Vlaamse verankering zoals ze nu gebeurt, want men gebruikt het argument Vlaamse verankering om aan verstaatsing te doen.

Onze fractie is een rood boekje aan het schrijven, waarin we zullen **aantonen** wat er sedert 1988 in **Vlaanderen** is gebeurd aan sluipende verstaatsing via de GIMV, via de KS en andere kanalen. Collega's, als het boekje klaar is, zal ik het u als eerste toesturen en u zal verbaasd zijn vast te stellen hoe men hier opnieuw hefbomen aan het creëren is die leiden tot verstaatsing en collectivisering en die ingaan tegen de algemene trend waarbij iedereen erkent dat de staat zoveel mogelijk de handen moet afhouden van de economie en de ontwikkeling .

Collega's, het VLD-alternatief is : met minder overheid een beter economisch beleid voeren, omdat wij geloven dat een beter economisch beleid het fundament is voor het geven van echte sociale waarborgen aan de bevolking.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, op 22 juni 1992, nog niet zo lang geleden, werd de begroting 1992 besproken. Ik heb er toen de nadruk op gelegd — en u heeft dat ook toegegeven — dat de Vlaamse economie zeer sterk onder de invloed staat van externe factoren, niet in het minst van de Belgische factor, die wij nog altijd als een loden bol om de hals dragen.

Wij hebben op dat ogenblik verwezen naar programmawetten, nationale begrotingen en dergelijke meer. Wij gaan dit debat vandaag niet heropenen, hoewel het perfect zou kunnen omdat er in dit opzicht nog niet veel is veranderd. Wij gaan het dus niet hebben over de ecotaks, hoewel dit ook perfect zou kunnen . . . (*Onderbreking door de heer Van Grembergen*) Mijnheer Van Grembergen, laat mij even mijn zin afmaken.

Het Vlaams Blok is tegen het invoeren van de ecotaks, zeker op de manier waarop het vandaag gebeurt.

Ik refereer naar het antwoord van de minister-president van daarjuist. Hij zei dat hij bepaalde stappen zou overwegen als er vanuit het nationaal niveau dingen zouden worden geregeld die een invloed kunnen hebben op het Vlaams economisch beleid.

De ecotaks is als de wortel voor de neus van de ezel om toch maar het fameuze Sint-Michielsakkoord erdoor te krijgen. Een bepaalde partij moet blijkbaar nog worden opgevrijd om een twee derde-meerderheid te bereiken. Ik denk echter, als wij de persberichten van de jongste dagen mogen geloven, dat wij op dat vlak nog niet aan het einde van ons Latijn zijn. Europa zou namelijk wel eens enige bezwaren kunnen hebben tegen de in te voeren ecotaks. Het principe van de ecotaks, zoals het ons vandaag wordt voorgeschoteld, doet bij mij toch vragen rijzen.

Er is ten eerste altijd gezegd geweest, en dat was volgens mij een goed principe van de groene beweging, dat de vervuiler moet betalen. Wij stellen

Wymeersch

nu echter vast dat het in de eerste plaats de consument is die zal moeten betalen en dan pas zal de industrie worden verplicht zich aan te passen. De consument wordt gepakt in zijn geldbeugel, met nadelige gevolgen voor het verbruikspatroon van de burger en op termijn ook voor de tewerkstelling en de hele economie.

Ik doe vandaag echter geen evaluatie van de repercussie van de Belgische nationale factoren op ons Vlaams economisch beleid. Ik zal het dus ook niet hebben over de transfers tussen noord en zuid. Het zou best kunnen, omdat ook op dat vlak nog altijd niets is veranderd. Iedereen erkent dat er massale transfers zijn van Vlaanderen naar Wallonië op het vlak van inrestlasten, van dotaties en vooral op het vlak van de sociale zekerheid. De sociale zekerheid ligt natuurlijk het gevoeligst. Op jaarbasis spreken we hier dan toch van bedragen van om en bij de honderd miljard frank Vlaams geld dat zo maar naar Wallonië afvloeit, wat een zware repercussie heeft op ons sociaal-economisch leven.

Mijnheer de minister-president, recentelijk werd in de Vlaamse regering overeengekomen dat het kabinet van minister Sauwens een studie naar de onverklaarbare transfers mag uitbesteden. Wat doet u daarmee? Dat is niet onbelangrijk, temeer omdat ik eergisteren de heer Anciaux op de televisie nog hoorde verklaren dat hij van dit punt een hard punt gaat maken in zijn onderhandelingen met de nationale regering. Wanneer hij geen voldoening krijgt, zal de partij van de zoon van de vader het Sint-Michielsakkoord toch niet goedkeuren. Ook daar wachten ons dus nog mooie dagen.

Mijnheer de minister, inzake de federalisering van de sociale zekerheid moet het duidelijk zijn dat ons pleidooi voor de federalisering, de splitsing van de sociale zekerheid, geenszins is ingegeven door het verwerpen van om het even welke vorm van solidariteit. Wij hebben als Vlaamse Gemeenschap, als Vlamingen, als Vlaams-nationalisten, wel het recht

solidair te zijn met wie wij willen. Solidariteit mag ons absoluut niet worden opgelegd. Wij willen op de eerste plaats blijven beschikken over onze eigen gelden.

Het moet mij bovendien van het hart – en ter zake sluit ik enigszins aan bij de stelling van collega Denys, blijkbaar is de PW-fractie naar andere oorden vertrokken – . . .

Minister-president Van den Brande :

Dit kan worden geïnterpreteerd als een blijk van vertrouwen in het economisch beleid, zoniet zouden de VLD-leden aanwezig zijn om kritiek te uiten. Vermits u op dezelfde lijn zit als de VLD, neem ik aan dat er een kamerbrede instemming is met het economisch beleid van de Vlaamse regering.

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de minister-president, één van uw grote kwaliteiten is dat u het goed kan uitleggen.

Minister-president Van den Brande :

Desbetreffend heb ik in u mijn meester gevonden, maar vaak zoek ik naar de inhoudelijke elementen.

De heer F. Wymeersch : Dan zitten wij volledig op dezelfde lijn, want zowel bij het beluisteren van uw ellengange toespraken als bij de lectuur van uw beleidsnota's van 1992 en van 1993, zoek ik steeds naar een inhoud die werkelijk de vinger op de wonde legt. (*Onderbreking door de heer Van Rompuy*)

Collega Van Rompuy, dat u ons standpunt niet wenst te delen inzake de ecotaks en inzake de miljarden-transfers van Vlaanderen naar Wallonië, kan ik van CVP-zijde zeer goed begrijpen, maar dit is een gegeven dat hier vandaag in dit halfroond naar voren mag worden gebracht. Ik weet dat dit u stoort. Als het van u afhangt, zullen de transfers nog eeuwig blijven voortduren, maar wij wensen daar zo vlug mogelijk komaf mee te maken.

Mijnheer de voorzitter, ik wens bondig enkele niet onbelangrijke sectoren voor onze Vlaamse economie onder de loep te nemen, onder meer de textielnijverheid.

Enkele weken geleden heb ik mij aangesloten bij een interpellatie van collega Declerck, namelijk over de textielsector. Deze sector heeft thans vrij zware structurele en concurrentiële problemen, onder meer door de concurrentie met de lage loonlanden en niet in het minst de met de landen van het vroegere Oostblok.

De textielsector is zeer arbeidsintensief, maar de investeringskosten zijn ook zeer hoog. Ik herhaal hier wat ik tijdens de bespreking van de interpellatie van de heer Declerck heb gezegd : de textielsector heeft in eerste instantie een degelijke onderbouw nodig, in samenwerking met de industrie en met het gespecialiseerd onderwijs. Dit geldt niet alleen voor de textielnijverheid, maar ook voor het hele economische bestel. Op dat vlak loopt immers nog heel wat mank. Inderdaad, het onderwijs hinkt de industrie achterna.

Thans kom ik iets uitgebreider tot de landbouwsector, in het bijzonder tot de familiale landbouw, die voor Vlaanderen niet onbelangrijk is. Het gaat hier om KMO's, waar ik en u enige affectie voor hebben.

De boeren zijn vandaag nog op straat gekomen omdat ze zich terecht in hun toekomst bedreigd voelen.

Mijnheer de minister-president, u hebt zelf verklaard dat het akkoord van Washington onaanvaardbaar is omdat het de braaklegging zou verhogen en omdat op termijn ongeveer 30 procent – en over het percentage kunnen we van mening verschillen – van de landbouwers hun werk dreigen te moeten stopzetten.

De landbouw is een wezenlijk deel van onze economie. Meer nog, zonder de landbouw en zonder de landbouwer zou er geen economie noch een samenleving zijn zoals we die nu kennen.

Het Vlaams Blok heeft zich als een van de eersten achter de rechtvaardige eisen van de landbouwers geschaard. Op het ogenblik dreigen de familiale landbouwbedrijven, die de ruggegraat zijn van deze sector, in de verdrukking te komen en over te

Wymeersch

gaan in de handen van multinationals en banken. De familiale landbouwbedrijven dreigen te moeten afhaken, met als gevolg de vlucht van het platteland en de weerslag daarvan op het milieu.

De heer **McSharry** noemde dit een overwinning van de internationale handel. Dat dit een nederlaag is voor de boeren, voegde hij er niet aan toe.

De gesubsidieerde produktie moet verminderen, maar de **niet-gesubsidieerde** export mag blijven bestaan. Dat betekent dat de Verenigde Staten onverminderd kunnen voortgaan met export naar de EG aangezien ze niet werken met subsidies maar met zogeheten deficit payments.

Een aantal bureaucraten en technocraten hebben de familiale landbouw blijkbaar opgegeven. Daarom moet de Vlaamse regering een duidelijk standpunt innemen en een duidelijk landbouwvriendelijke politiek ontwikkelen.

In dat opzicht herhaal ik de oproep die ik deed in de Kamer om ook op Vlaams niveau onmiddellijk en geregeld een landbouwconferentie te houden waarin alle representatieve organisaties vertegenwoordigd zijn.

Een derde materie die ik wens te bespreken : de scheepsbouw. (*Onderbreking van de heer E. Van Rompuy — Gelach*)

Wij zullen het debat hier niet in extenso overdoen. Ik stel alleen vast dat het dossier iets verder ontwikkeld is, maar dan absoluut niet in de richting die velen verwacht hadden.

We weten intussen dat er een regeling is uitgewerkt voor een 400 tot 450 kandidaat-bruggepensioneerden. We kunnen niet wegcijferen dat dit een belasting is voor de gemeenschap.

We hebben kunnen vaststellen dat de werfactiviteiten nog niet zijn heropgestart. Hiermee vertellen we geen geheimen, want iedereen weet dit. We kunnen ook vaststellen dat er blijkbaar nog geen echte kandidaat-

overnemer is, dat een aantal orders zijn geannuleerd, dat er voor andere nog af te werken orders een meerprijs zou worden gevraagd en dat de zoveelste deadline — van 15 december van de Vlaamse regering — niet werd gehaald.

De verwachtingen van de regio werden dus opnieuw niet ingelost.

Mijnheer de minister-president, ik hoop dat u mij vandaag een antwoord zal geven met betrekking tot dit dossier. Dit antwoord moet een echt antwoord zijn, en niet zoiets als : we zijn bezig met, en we zullen tegen die datum dat . . . Dan heb ik liever dat u mij een antwoord geeft op het ogenblik dat alles in kannen en kruiken is.

- **De voorzitter** : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : In deze stand van het debat wens ik toch even te onderbreken. U weet dat ik steeds tracht een antwoord te geven op de gestelde vragen en dat ik veel aandacht besteed aan de waardering voor het parlement.

Aan de heer Wymeersch en eventueel aan andere collega's wil ik zeggen dat ik vandaag geen toelichting kan en wens te geven over het dossier van de Boelwerf. Ik had gezegd dat tegen 15 december een aantal dingen duidelijk moesten worden. De timing verloopt nog steeds zoals gepland. Van zodra de informatie kan worden gegeven, zal ik ze geven. Ik wens echter de werkgelegenheid van honderden mensen en de toelevering door de KMO's niet in het gedrang te brengen.

De onderhandelingen zijn nog steeds aan de gang met, volgens mij, een perspectief op een oplossing. Meer kan en wens ik daarover nu niet te zeggen.

De heer F. Wymeersch : Mijnheer de minister-president, ik geef er de voorkeur aan dat u niets zegt, dan dat u wel iets zou zeggen dat achteraf niet juist blijkt te zijn.

Toch wens ik u twee vragen te stellen. Ten eerste, als we de huidige

stand van het dossier zien, of niet zien, dan vraag ik mij nog altijd af of het niet beter was geweest om toch — en hier kom ik terug op het debat dat we in september en oktober hebben gevoerd — voor eventuele faling een extra-inspanning te doen. We voelen trouwens aan onze ellebogen in welke richting dit dossier gaat en we willen nog altijd geloven dat er een heropstarting komt. Maar we kunnen ons niet van de indruk ontdoen dat het een zeer afgeslankte versie zal zijn wat mijns inziens niet het geval was geweest indien men tijdig had ingegrepen. Toen waren er ook mogelijkheden om te reorganiseren en te herstructureren zonder een eventueel faillissement.

- *De heer M. Olivier, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Mijn tweede vraag houdt verband met de werkloosheid. Er zal uiteraard werkloosheid worden gecreëerd. Iedereen zal het met mij eens zijn dat er afvloeiingen zullen gebeuren en dat een aantal mensen tussen wal en schip zullen vallen. Zal de Vlaamse regering, vanuit een Vlaams beleid, maatregelen nemen om die mensen op een adequate manier zo vlug mogelijk, buiten hun sector, aan een gepaste job te helpen ? Deze vraag is in het bijzonder tot minister Detiège gericht.

Mijnheer de minister, u spreekt in uw beleidsnota ook over de infrastructuur die uiteraard zeer belangrijk is voor de ontwikkeling van onze Vlaamse economie.

In de eerste plaats zijn er de havens. Collega's uit mijn fractie hebben het reeds gezegd, er is nog steeds geen degelijke, coherente, Vlaamse havenpolitiek. Ik vraag mij af of het niet nodig is om zo vlug mogelijk mrt een coherente havenpolitiek naar buiten te komen rekening houdend met de complementariteit van alle Vlaamse havens.

Daarom wil ik even stilstaan bij de uitbouw van de Linkerscheldeoever. Deze is niet alleen belangrijk voor de subregio Waasland of het Antwerpse havengebied, maar ook voor heel het

Wymeersch

Vlaamse economische bestel.

Bij welke stellingname sluit de regering zich aan : bij deze van de Antwerpse regio of bij deze van de intercommunale van het Land van Waas ?

De vooropgestelde uitbouw van de Linkerscheldeover moet zo snel mogelijk worden gerealiseerd, uiteraard met inachtneming van de noodzakelijke maatregelen ter bescherming van het milieu.

Om deze reden stellen wij een ruim havendebat voor. Onze fractie zal zo snel mogelijk een Vlaams havenplan voorstellen.

Eveneens in verband met deze problematiek zou ik graag vernemen hoever het staat met de rest van de infrastructuurwerken, onder meer de verbindingen tussen de verschillende havens, bijvoorbeeld de expresweg Brugge-Gent-Antwerpen, of het doortrekken van de N41 ? Heeft u daarover reeds een concrete beslissing genomen ? Hoever staan de plannen in verband met de grote ring rond Antwerpen, en, zeker niet onbelangrijk, wat is het standpunt van de Vlaamse regering in verband met de befaamde IJzeren Rijn ? Ik herinner mij dat de socialistische fractie nog niet zo lang geleden onder leiding van Europees Commissaris Van Miert ging betogen voor de exploitatie van deze IJzeren Rijn. Wat denkt de regering over deze problematiek en wat stelt ze concreet voor ?

In verband met de tewerkstelling stelt het Vlaams Blok het volgende principe voorop : tegenover elke vergoeding moet een prestatie staan. Daarom herhaal ik nogmaals wat ik reeds op 22 juni laatstleden heb verklaard. Er moet werk worden gemaakt van een soort gemeenschapsdienst. Ik spreek hier over een gemeenschapsdienst waarin vooral de langdurig werklozen moeten worden opgevangen. Deze zou enerzijds bestaan een bij of omscholingsprogramma moeten voorzien. Anderzijds moeten deze werklozen worden ingeschakeld binnen die werkterre-

nen waar nog heel wat kan gebeuren, zoals het onderhoud van wegen, kinderopvang, bejaardenzorg enzovoort. Dit alles uiteraard tegen een serieuze werkloosheidsvergoeding.

Mevrouw de minister, collega's, werk in eigen streek was en is nog steeds een eis van de Vlaamse beweging. Het gaat hier niet alleen om het scheppen van werkgelegenheid binnen de eigen regio — al was het maar om het woon-werkverkeer tot een minimum te herleiden — maar ook om werkgelegenheid in eigen streek voor hier verblijvende niet-Europese vreemdelingen.

Ik refereer nogmaals naar uw plannen om miljoenen frank te stoppen in Oost-Europa, maar u heeft geen geld voor projecten die ten goede komen aan hier verblijvende niet-Europese vreemdelingen in ons eigen land.

Mevrouw de minister, uw antwoord zal wellicht hetzelfde zijn als in de maand juni 1992, maar toch wil ik opnieuw het onderwerp ter sprake brengen. Wij blijven erop hameren ; wij zijn van mening dat dit de enige manier is om, ten eerste, een gedeelte van het werkloosheidsprobleem op te lossen en, ten tweede en vooral, om ook aan die mensen een serieuze toekomst te bieden in hun eigen streek.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dit zijn in grote trekken de opmerkingen van de Vlaams Blok-fractie op het sociaal-economisch programma van deze regering.

Het uitgangspunt is nog altijd dat Vlaanderen niet volledig zijn eigen sociale ontwikkeling kan bepalen zolang het onder de Belgische ballast blijft gebukt gaan. Zolang deze Belgische ballast blijft doorwegen, zolang er geen werk wordt gemaakt van de stopzetting van de transfers van Vlaanderen naar Wallonië, zolang wij geen eigen fiscaliteit hebben, zal het Vlaams Blok hierop blijven hameren.

De heer E. Van Rompuy : Het Vlaams BNP bedraagt op dit ogenblik 4.500 miljard frank. Laat ons aannemen dat Vlaanderen de 100

miljard frank aan transfers kan binnen rijven ; dat is ongeveer het bedrag dat wij in Limburg hebben besteed voor reconversie en sluiting van de mijnen. Op een bedrag van 4.500 miljard frank laat ik uzelf uitrekenen wat deze 100 miljard frank betekenen in percent van ons BNP. Meent u dat op termijn hierdoor een substantieel sterkere groei zal ontstaan ?

Wij spreken nu louter in cijfertermen. Denkt u nu werkelijk dat, als u die 100 miljard frank binnen hebt, dat het manna is neergekomen en dat u daarmee het aanbod van werkgelegenheid enorm zal kunnen verhogen en een nieuw economisch klimaat creëren ? Dat is niet zo. Dat is puur een illusie !

De heer F. Wymeersch : Mijnheer Van Rompuy, ik zal u daarop een tweevoudig antwoord geven. *(Luide twistgesprekken tussen de leden van het VB en de heer E. Van Rompuy)*

De voorzitter : Dames en heren, gelieve niet allemaal door mekaar te spreken. Indien iemand het woord wenst te nemen, dat hij of zij het dan vraagt.

De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer F. Wymeersch : Ten eerste, dat u uw retorische vraag telkens inleidt met als, betekent voor mij genoeg. Daarmee geeft u aan dat u er absoluut niet aan denkt tot het uiterste te gaan om de transfers stop te zetten. Dat is meteen een waarschuwing voor de Volksunie.

Ten tweede, u spreekt over 100 miljard frank in de sociale zekerheid, maar het is elk jaar 100 miljard frank en dan spreken wij over 10 jaar over 1.000 miljard frank, over 20 jaar over 2.000 miljard frank ! Met die sommen kunt u wel een ander sociaal economisch klimaat creëren.

Trouwens, nu ik hoor hoe bekommerd u bent over de evolutie van het sociaal-economisch leven in ons land, hoop ik dat u erop zal aandringen om ook in de Vlaamse Raad een debat ten gronde te organiseren over alle transfers, niet alleen deze in het kader van de sociale zekerheid. Op dat ogenblik zal u ongetwijfeld, als u eer-

Wymeersch

lijk bent, tot dezelfde conclusie als het Vlaams Blok komen en ons gelijk geven. Dan zullen wij in Vlaanderen en voor Vlaanderen een hele stap verder staan ! (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, eigenlijk richt ik mij in mijn uiteenzetting vooral tot de minister-president, de heer Van den Brande. Ik stel voor dat ik even wacht.

Minister L. Detiège : Mijn collega is eventjes de zaal uit. Ik vertegenwoordig op dit moment de regering, mijnheer Dielens.

De voorzitter : Mijnheer Dielens, als u dat wenst, kan u uiteraard uw plaats in de rij sprekers afstaan aan de volgende en wachten tot de minister-president aanwezig is om uw pleidooi te ontwikkelen.

De heer F. Dielens : Dat zal ik graag doen, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter : Mevrouw Aelvoet heeft het woord.

Mevrouw M. Aelvoet (*op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, wij stellen vast dat in de in de Vlaamse Raad behandelde documenten over economie en tewerkstelling een bepaald aantal begrippen ingang vinden, onder andere selectieve steun aan bedrijven. Ook het begrip duurzaamheid duikt om de haverklap op. Op zich zijn wij daar uiteraard niet tegen. Zij behoren zelfs tot de punten waarvoor wij al zeer lang aandacht vragen.

Het valt ons echter op dat, zolang het over het algemeen groot verhaal gaat, zoals het Brundtland-rapport, iedereen, de overheid, de industriële sectoren, de economische actoren, de NGO's, akkoord gaat. Die vaststelling geeft echter eerder reden tot ongerustheid dan dat het een geruststelling is. Immers, als er zo'n algemene consensus blijkt, ontstaat het ver-

moeden dat het begrip zo vaag is dat alle tegenstellingen over de te maken moeilijke keuzes veeleer worden toegedekt dan wel scherp in de verf gezet. Het is pas wanneer men op het terrein met de voeten op de grond het theoretische verlaat en in de werkelijkheid een aantal hefbomen in werking wil zetten, dat de fundamentele tegenstellingen naar boven komen en dat de fameuze consensus zoek is. Ik denk hierbij aan de recentelijk uitgebroken maatschappelijke discussie rond de ecotaks.

De drie grote dooddoeners, ten eerste, dit heeft niets met de staatshervorming te maken, ten tweede, het is weeral een taks waarmee men de mensen in de zakken wil zitten of, ten derde, de opbrengst gaat natuurlijk naar het Franstalig onderwijs, zeggen nog niets over de kern van de zaak waarover het gaat. Wij kunnen die dooddoeners gemakkelijk weerleggen. Wat hoort eigenlijk thuis in de staatshervorming ? Wat wordt erkend als behorend tot het pakket van de staatshervorming ? In een aantal groepen zowel in Vlaanderen, als in Wallonië blijkt de hardnekkige mening te bestaan dat in de staatshervorming alleen thuishoort wat tot het traditionele conflict in de Waals-Vlaamse kwestie behoort. Als het daartoe behoort, valt het onder de staatshervorming. Als het zou gaan over het duidelijk en scherp stellen van welk type van maatschappelijke bevoegdheid op welk niveau moet worden geregeld in het kader van een staatsstructuur die de reële maatschappelijke problemen kan aanpakken en oplossen, dan hoort het dossier ecotaks wel degelijk thuis in deze staatshervorming.

Wat was voor ons daarin de kern van de zaak ? Zowel op het vlak van leefmilieu als op het vlak van democratie wensten wij duidelijke verbeteringen aan te brengen. Een van de grote onopgeloste moeilijkheden uit de vorige fase was voor de groenen de onduidelijkheid in de bevoegdheidsafbakening van leefmilieu, met onder andere de hele discussie rond produkten, produktnormen en dies meer. De bedoeling destijds was — wij stonden daarachter — dat als het

over produkten gaat, de normen op nationaal niveau moesten worden bepaald, omdat men anders hopeloos vastloopt in het kader van een economisch en monetaire unie. Als produkten, produktbeleid en produktnormen tot de nationale bevoegdheid behoren, dan is het evident dat heffingen op produkten zich op nationaal niveau bevinden. Wat is ecotaks anders dan een heffing op produkten ? Deze zaak moet dan ook op het nationale niveau worden ingeschreven en in de financieringswet moet er dan ook ruimte voor worden gecreëerd. Aangezien er ook eensgezindheid over bestaat dat als met ecotaksen wordt gewerkt, een scherpe goed omliggende milieudoelstelling moet worden nagestreefd, dan was het duidelijk dat de opbrengst van die taksen naar de gewesten moeten vloeien. Daarvoor moest een sluitende juridische formule worden gevonden. De concrete toewijzing van de opbrengst van de ecotaks is in de financieringswet ingeschreven als opbrengst voor de gewesten. Waaraan de gewesten deze gelden zullen besteden — hier beland ik bij de derde dooddoener, met name dat het geld naar het Franstalig onderwijs zou worden getransfereerd — zal in een samenwerkingsakkoord worden geregeld. De afspraak was trouwens dat het samenwerkingsakkoord op zeer korte termijn tot stand zou komen. Vandaar mijn eerste vraag, mijnheer de minister. Wanneer zal dit samenwerkingsakkoord tussen de drie gewesten, waarin wordt bepaald dat de opbrengst effectief naar milieu gaat, worden vastgelegd ? Graag kreeg ik duidelijkheid over de huidige stand van zaken van het overleg tussen de gewesten.

Ik wil nog even stilstaan bij het fundamentele van een ecotaks. Een ecotaks is effectief een instrument in het kader van duurzame ontwikkeling. In dat perspectief hebben wij dat aangekaart, want wat bedoelt het anders dan een fiscaal instrument te zijn, waarvan men niet alles kan verwachten, maar waarbij een duidelijke keuze wordt gemaakt ten voordele van het verminderen van afval en een produktieproces waarbij voorrang gaat naar al die werkwijzen die zuinig

Aelvoet

en zorgzaam omspringen met grondstoffen en energie.

Dat is de kern van de zaak en vanuit die invalshoek bekeken, is het interessant te merken welk een geladen maatschappelijk debat hierrond losbreekt. Dat stemt ons zeer gelukkig, omdat zo'n debat een uiterst reëel economisch probleem naar voren schuift dat zowel de burgers, de economische actoren als de politici moet aanbelangen, vermits zij alle drie ter zake een rol kunnen spelen. In een eerste fase moest vooral het VBO zo nodig zijn tanden laten zien. Zij ontwikkelden daarrond trouwens het fabeltje van de tandpasta die op geen ogenblik ter sprake was geweest. Eigenlijk werd het debat aangezwengeld door de zogezegd onthullende cijfers van het VBO.

Voor ons gaat het echter duidelijk om oneindig veel meer dan een discussie over verschillende verpakkingen. De echte politieke vraag die hier aan de orde is, is wie eigenlijk bepaalt wat er op de markt komt. Wij zijn van oordeel dat vanop politiek niveau, rekening houdend met de algemene vraag en de algemene bekommernis aangaande de leefbaarheid van de samenleving op lange termijn, ingrijpend grenzen moeten worden gelegd. Wij stellen immers vast dat de industrie slechts dan opschrikt. De laatste tijd heeft de industrie een machtspositie verworven omdat zij, zowel ideologisch als op het terrein, weinig weerwerk ondervindt. Zij zal dus alle zeilen uitzetten om een eventuele trendbreuk tegen te gaan. En dat is onze reële uitdaging. Wij hebben de pretentie te zeggen dat wij eerlijk willen trachten de belangen van de mensen te vertegenwoordigen en dat wij namens hen het recht eisen om mede te bepalen in welke richting onze industriële en post-industriële samenleving zal evolueren. Indien wij deze uitdaging niet durven aangaan, dan is het duidelijk dat zowel het uitzicht als het gezicht van de samenleving door het bedrijfsleven zal worden bepaald. Op dat ogenblik zal de rol van de politici er nog uitsluitend in bestaan wat vuil op te poetsen aan de rand en dit op een

andere manier door te rekenen aan de burger.

Het is noodzakelijk dat de politici een machtsverhouding opbouwen ten overstaan van de economische actoren. Indien die machtsverhouding op een geloofwaardige wijze wordt opgebouwd, zal de rol van de politici zichtbaar worden en zullen zij als werkelijk aanwezig kunnen worden beschouwd. Dat is de basis om de politiek opnieuw geloofwaardig te maken. Mediaverhalen zullen ter zake niet helpen. Men moet werkelijk tonen dat men zich inzet namens een richting en namens een algemeen belang. Ingevolge onze contacten met de industrie — wij ontvingen een 35-tal vertegenwoordigers van het VEV — hebben wij nochtans vastgesteld dat, na een eerste verrassing, ook zij nu toch interesse opbrengen voor het debat en dat er een zekere bereidheid bestaat in die zin verder te gaan.

Zij stelden ons zelfs de vraag : Waar aan kunnen we ons zo al verwachten ? What's next on the record ? Een zeer merkwaardig fenomeen !

Hetzelfde stellen we ook vast in de contacten met de bevolking. Wanneer we erin slagen de slogansfeer en de doodoeners te doorbreken om echt met de mensen te praten, dan ontmoeten we een enorme goodwill en de overtuiging, dat het niet verder kan zoals het bezig is.

In die context zijn het op de eerste plaats de burgemeesters die aan de alarmbel trekken, want zij zitten met de afvalproblematiek op gemeentelijk vlak geplaagd.

Mijnheer de voorzitter, tot mijn ontsteltenis zie ik het waarschuwinglichtje reeds branden en ik heb nog nauwelijks een derde van mijn toespraak gehouden.

De heer E. Van Rompuy : U houdt de toon aan van de senaat, mevrouw.

Mevrouw M. Aelvoet : Vindt u, mijnheer Van Rompuy ?

Ik zou nog even willen stilstaan bij het conflict tussen de Verenigde Staten van Amerika en Europa in de GATT-onderhandelingen. Dit conflict heeft een dubbel karakter.

Eerst is er de groteske paradox dat twee exportreuzen elkaar te lijf gaan, terwijl de landen wier landbouwbeleid door deze export wordt bedreigd, als toeschouwers moeten staan kijken. De grote verhalen over de solidariteit die ook op het economisch vlak recht moet doen wedervaren aan alle groepen die op de wereld leven, verstillen snel. Als puntje bij paaltje komt, dan valt die solidariteitsreflex weg, en blijft enkel het spelletje VS versus EG over.

Verder zitten onze boeren effectief in een uitzichtloze situatie. Maar die situatie hangt samen met het Europese landbouwsysteem dat zijn sociale en economische grenzen heeft bereikt. Een fundamentele heroriëntering van het hele landbouwbeleid dringt zich op. Op dit ogenblik gaat 85 percent van de EEG-subsidies naar de agro-business en niet naar de boeren. Om de belangen van de boeren op korte termijn te kunnen verdedigen, moet het onderscheid worden gemaakt tussen de belangen van de boeren en de belangen van de agro-business.

De voorzitter : Mevrouw Aelvoet, u werd iets te vroeg gewaarschuwd, uw spreektijd bedraagt nog 3,5 minuten.

Mevrouw M. Aelvoet : Mijnheer de voorzitter, tot slot wil ik de problematiek van de tewerkstelling behandelen.

Er worden twee mythen doorbroken. Jos Geysels heeft een eerste mythe ter discussie gesteld. De positieve correlatie tussen investeringen en economische groei enerzijds en tewerkstelling anderzijds gaat niet meer op. In een recent economisch artikel wordt gesproken over jobless growth, groei zonder werkplaatsen, een situatie die grondig verschilt van deze in de jaren zestig toen investeringen nog tot een sterke toename van werkplaatsen leidden. Deze mythe gaat vandaag niet langer op.

Er is ook nog een andere mythe doorbroken. Uit nader onderzoek blijkt — en ik verwijs hiervoor naar de studie van de heren Van Heylen en Van Gompel — dat de ondertewerkstelling steeds blijft toenemen

Aelvoet

en dat was ook al zo in de periode 1985-1990, toen men graag uitpakte met werkloosheidsdaling. De onder-tewerkstellingsgraad stijgt, ook al is er een herschikking tussen de categorieën van werklozen. Zo blijkt uit de VDAB-gegevens dat er in het algemeen per vacature 8 werkzoekenden zijn en dat er zelfs voor de knelberoe-pen 2,3 werkzoekenden zijn voor één vacature. Er is dus een structureel tekort aan arbeidsplaatsen dat niet kan worden opgevangen door vorming, zoals sommigen zo graag beweren.

Mevrouw de minister, ik spreek bij deze gelegenheid de wens uit dat de komende tewerkstellingsconferentie tot nieuwe uitwegen leidt. Het is alleszins positief dat er opnieuw over arbeidsherverdeling kan worden gesproken en ik hoop dat die conferentie ter zake concrete voorstellen zal doen. U weet dat wij geen algemene lineaire maatregelen voor arbeidsduurverkortening verwachten, maar eerder heil zien in nieuwe modellen van arbeidsherverdeling.

Mevrouw de minister, dan zou ik ook nog graag uw mening willen kennen over de studie van de Koning Boude-wijnstichting over de tewerkstellingsproblemen van de groep zogenaamde generatiearmen die kansloos blijven. Na jarenlang het onderwerp bestudeerd te hebben, wordt nu voorgesteld deze kansloosheid te erkennen als een sociale handicap die door het arbeidscircuit zou moeten worden opgevangen op een manier die vergelijkbaar is met de gedeeltelijk gesubsidieerde inschakeling van andere gehandicapten in het arbeidscircuit.

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer E. Schuermans : Mevrouw Aelvoet, ik heb nog een opmerking bij wat u daarnet zei over tewerkstelling. Als er geen verband meer is tussen economische groei en werkgelegenheid en opleiding niet meer relevant is voor de oplossing van de structurele werkloosheid, is de enige oplossing volgens u dan een herverdeling van de beschikbare arbeid.

Dat lijkt mij toch een enge benadering.

Mevrouw M. Aelvoet : Ik heb niet de pretentie de oplossing van het werkloosheidsprobleem op zak te hebben, niemand van ons overigens. Maar men moet mij niet in de mond leggen wat ik niet heb gezegd. Ik heb wel het volgende gezegd. De correlatie die vroeger bestond tussen investeringen en economische groei enerzijds en tewerkstelling anderzijds, ontbreekt de jongste jaren. Tegenover een toename van industriële output staat een vermindering van werkgelegenheid. Wij besluiten hieruit dat er meer moet worden gezocht in de richting van herverdeling van arbeid en van duurzame ontwikkeling. Die zaak wordt naar ons gevoel echter veel te weinig operationeel aangepakt. Wij hebben al meer dan eens aangedrongen op de oprichting van een instituut dat voor de problemen van duurzame ontwikkeling voorstellen zou formuleren. Wij hebben nooit een antwoord gekregen en zolang het bij vage uitspraken blijft, komt er geen concreet alternatief uit de bus.

Wij hebben niet de pretentie om te zeggen dat we de oplossing op zak hebben, maar wij hebben wel de pretentie om te zeggen dat we zien in welke richting trendbreuken moeten worden georganiseerd.

De heer E. Schuermans : Economische groei is in dit opzicht dus niet relevant ?

Mevrouw M. Aelvoet : Dat heb ik niet beweerd.

De heer E. Van Rompuy : Volgens u moet de overheid toch nog altijd een dominante rol spelen inzake de tewerkstelling en de keuze van de voortgebrachte producten. U gelooft niet in investeringen omdat zij op termijn geen toename van de tewerkstelling zouden tot stand brengen. U wantrouwt eveneens het marktmechanisme. Uw toespraak brengt mij tot het besluit dat uw opvattingen zuiver etatistisch zijn.

Mevrouw M. Aelvoet : U heeft mij volledig verkeerd begrepen.

De heer E. Van Rompuy : Eigenlijk gelooft u niet in economische groei.

Mijnheer Geysels, ik zie dat u een obsceen gebaar maakt. Ik vind dat een goedkope reactie van uwentwege*

Na dit debat staat voor mij vast dat de groenen niet meer geloven in de markteconomie.

De bewering dat vorming op termijn niet van invloed is op de werkgelegenheid, is levensgevaarlijk voor de economie en ook voor de opleiding.

Mevrouw M. Aelvoet : Ik denk dat u mijn uiteenzetting vanuit uw persoonlijke ingesteldheid interpreteert.

Wij zijn ervan overtuigd dat er een nieuwe verhouding moet worden tot stand gebracht tussen het optreden van de staat, de rol van de markt en de autonome sector van organisaties die ook buiten het marktgebeuren diensten levert.

In het kader van de discussie rond de ecotaks hebben wij gezegd dat er duidelijke richtlijnen en grenzen moeten worden vastgelegd. De staat moet niet alles doen, zij moet zich niet in de plaats stellen van andere goed functionerende organisaties. De huidige situatie op gebied van economie en leefmilieu bewijst echter dat er in sommige opzichten richtlijnen moeten komen.

Anderzijds geloven wij wel dat de markteconomie een bepaalde functie kan vervullen. Dit is pas mogelijk wanneer een sterke staat grenzen durft bepalen die de geboden speelruimte duidelijk afbakenen.

Daarnaast stellen wij vast dat een groeiend aantal behoeften niet meer via de markt kan worden bevredigd. Zij zullen dus opnieuw moeten worden ingeschakeld in de niet-monetaire sector, in de eerste plaats omdat er geen koopkrachtige vraag bestaat en vervolgens omdat het bevredigen van deze behoeften voor de staat onbetaalbaar is.

Er kan een verschuiving worden waargenomen met betrekking tot deze drie grondpijlers.

Aelvoet

Mijn vraag aan mevrouw Detiège heeft te maken met de analyse in verband met de beroepsbijscholing voor **degenen** die in het werklozencircuit zijn beland.

Ten dele is dit een antwoord op het probleem dat door de heer Van Rompuy werd aangeraakt. Wij geloven wel in het belang van vorming maar niet in het systeem waarmee men de werkloosheid beweerde te bestrijden via het verstrekken van vorming, die de mensen automatisch werk zou verschaffen. Dit systeem heeft echter geen enkele kans op slagen vanwege het structureel tekort aan arbeidsplaatsen.

In het kader van vele specifiek gerichte vormingsactiviteiten ontstond een soort van kansenhiërarchie ten overstaan van een beperkt aantal jobs. Dat is de realiteit, die de beperktheid van het systeem aantoonde. In dat verband verwijs ik naar een interessante analyse van de organisatie voor strategisch arbeidsmarktonderzoek, die vaststelt dat precies een niet beroepsgerichte kwalificatie zeer belangrijk is omdat zij toelaat zich flexibel aan te passen aan nieuwe ontwikkelingen in de samenleving.

In dat verband breken zij een lans opdat het basisonderwijs en het middelbaar onderwijs, de algemene vaardigheden sterker zouden ontwikkelen zodat mensen door een beter beheersing van die algemene vaardigheden gemakkelijker nieuwe jobs, jobsverschuivingen enzovoort aankunnen.

Mijnheer de minister-president, komt die problematiek uitdrukkelijk aan bod op de tewerkstellingsconferentie ?

De voorzitter : De heer Schuermans heeft het woord.

De heer E. Schuermans : Mevrouw, wat is uw opvatting omtrent de meer algemene opleiding waarover u hebt gesproken ten opzichte van de 12.000 zogenaamde knelpuntvacatures die in feite schreeuwen om een specifieke opleiding ?

De voorzitter : Mevrouw Aelvoet, u heeft het woord.

Mevrouw M. Aelvoet : Mijn standpunt is dat de langdurige werklozen meestal niet voldoende goed kunnen worden opgeleid om ze voor bepaalde jobs voor te bereiden. Dat is bijvoorbeeld het probleem van de Weerwerkactie waarvan ik het relatieve succes niet wil ontkennen. Men geraakt niet ver genoeg. De algemene trend die wordt aangegeven in de organisatie voor strategisch marktonderzoek is dat het er meer en meer zal op aankomen om in het kader van het gewone onderwijs de algemene vaardigheden sterker te ontwikkelen, zodat men kan overschakelen. Ik heb er niets op tegen om op een bepaald ogenblik aan een bepaalde doelgroep specifieke opleidingen te geven wanneer men daar mensen nodig heeft en wanneer zij op korte termijn ver genoeg kunnen worden gebracht in hun opleiding. Ook daar moet echter beroep worden gedaan op mensen die al ver genoeg staan opdat ze op de kortste tijd voldoende zouden kunnen worden bijgeschoold. Kernzaak blijft het tekort aan arbeidsplaatsen.

De voorzitter : De heer Dielens heeft het woord.

De heer F. Dielens (*op de tribune*) : Mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, het is geen blijk van wantrouwen dat ik vroeg even te wachten om het woord te nemen. Het thema waar ik wil op ingaan, namelijk energiebeleid werd nog niet behandeld en omdat de minister-president dit beleid het onder zijn bevoegdheid heeft, wou ik er in zijn aanwezigheid enkele woorden over zeggen.

Collega Sleeckx zal over het tewerkstellingsbeleid spreken, tenminste indien hij hier straks in de vergadering geraakt ingevolgd de treinstaking.

Aan het Vlaams energiefront is het de afgelopen maanden vrij stilletjes geworden na de publicatie in april vorig jaar door de vorige gemeenschapsminister van een lijvige beleidsnota met de titel Naar een duurzaam energiebeleid in Vlaanderen.

Laat ons hopen dat het de spreekwoordelijke stilte voor de storm is.

Het wordt de hoogste tijd dat Vlaanderen een coherente visie ontwikkelt over wat het met zijn verruimde bevoegdheden in een van de meest vitale sectoren van onze economie al of niet wenst te realiseren. In het Project Vlaanderen 2002 mag een dergelijke visie niet ontbreken.

Wij kunnen best begrijpen dat de minister-president andere accenten wil leggen dan zijn voorganger, waarvoor wij hem de nodige tijd gunnen. Dit mag echter geen reden zijn om het debat in de Vlaamse Raad op de lange baan te schuiven. De ideeën en voorstellen verwoord in de energiebeleidsnota van minister De Batselier hadden het voordeel een algemeen kader te bieden waarbinnen over de doelstellingen, middelen en instrumenten van het Vlaams energiebeleid kon worden gediscussieerd. Mijn fractie pleit ervoor om het debat zo spoedig mogelijk in de terzake bevoegde commissie te starten. Vergeten wij niet dat de resolutie die deze vergadering heeft uitgebracht naar aanleiding van het vorige energiedebat in juni 1982 opriep tot het houden van een energiedebat om de vijf jaar. Wij zijn inmiddels een decennium verder. Ook wijzelf hadden ter voorbereiding van het debat een voorstel van resolutie ingediend gestoeld op de volgende principes.

Ten eerste, het concept duurzame ontwikkeling moet het centrale motief zijn in het Vlaams energiebeleid. Dit houdt in dat het energiebeleid een antwoord moet bieden op de problemen van vandaag zonder de kansen van de komende generaties te hypothekeren.

Ten tweede, een politiek gericht op het verminderen van de energie-intensiteit vormt de beste garantie voor de concurrentiepositie van de Vlaamse ondernemingen.

Ten derde, het energiebeleid moet een sociale dimensie hebben, waarbij in het bijzonder de energiefactuur voor de lage inkomensklassen moet worden verlicht door aangepaste REG-maatregelen.

Dielens

Ten vierde, het energiebeleid mag niet geïsoleerd worden opgevat, maar moet worden geïntegreerd, onder andere met het milieubeleid, het economische beleid, het vervoerbeleid, de ruimtelijke ordening, het sociaal huisvestingsbeleid, enzovoort.

Ten vijfde, het Vlaamse energiebeleid dient maximaal te worden gecoördineerd met het beleid ter zake van de andere gewesten, de federale overheid, de Europese Gemeenschap en internationale organen.

Ten slotte, het democratisch karakter van het energiebeleid moet worden gegarandeerd door maximale inspraak en overleg met alle betrokken organisaties of instellingen.

Mijnheer de minister-president, in uw beleidsnota neergelegd op 17 november laatstleden, gaat u in op het noodzakelijk te voeren rationeel energiebeleid. Uit mijn hogervermelde opsomming blijkt duidelijk dat het energiebeleid in Vlaanderen veel meer aspecten vertoont en daarenboven dat een debat niet langer op zich kan laten wachten.

Naar aanleiding van een recente discussie in de commissie voor Economie van de Vlaamse Raad, heb ik onthouden dat u voor een doorzichtig energiebeleid heeft gepleit. Ik heb toen geapplaudiseerd. Ik stel mij nochtans de vraag of wij met doorzichtigheid hetzelfde bedoelen. Het kan toch niet zijn dat u van de volgende feiten niet op de hoogte bent. De Vlaamse strategie tot verankering van onze nutssectoren, zoals elektriciteit en gas is immers in alle stilte in voorbereiding, zonder dat de Vlaamse Raad hierover wordt ingelicht, laat staan bij betrokken. Zowel Distrigas als Electrabel stellen hun deuren open voor de gemeenten om aandeelhouder te worden, zij het op indirecte wijze. Men kan zich inbeelden dat deze piste interessante perspectieven biedt voor de gemeenten zelf, maar anderzijds kunnen vragen worden gesteld of op deze manier de bekommernis van de minister-president wordt ingelost om voldoende invloed te kunnen uitoefenen in sectoren die van vitaal belang zijn.

Hoe valt deze operatie te rijmen met de plannen van de Europese Commissie tot liberalisering van de gas- en elektriciteitsmarkt? Maar wat meer is, hoe valt deze operatie te rijmen met uw overlegdoelstellingen in het kader van het rationeel energiegebruik? Tegenover energieafzet worden immers dividenden geplaatst of met andere woorden hoe meer energie er wordt verbruikt, hoe beter voor de gemeentelijke begrotingen en uiteraard voor de producenten. Dit gaat lijnrecht in tegen de principes die er worden verkondigd. Mijnheer de minister-president, ik heb ook de indruk dat wij ons onvoldoende bewust zijn van wat er zich in Vlaanderen in het bijzonder en in dit federaal land in het algemeen afspeelt op het vlak van energieverbruik.

Tijdens de bespreking, in de Kamercommissie voor het Bedrijfsleven op 25 november laatstleden, van de agenda van de Raad van EG-ministers bevoegd inzake energie konden wij vernemen dat België momenteel niet bij machte is te antwoorden op de vraag of de door ons land vooropgestelde doelstelling inzake CO₂-emissie zal worden gehaald tegen het jaar 2000. Zoals u weet, was het aanvankelijk de bedoeling de CO₂-uitstoot tegen het jaar 2000 met vijf procent te verminderen vergeleken met het jaar 1990. Vandaag durft men geen cijfer meer vooropstellen.

Men heeft blijkbaar vergeten rekening te houden met de groei van het energieverbruik, waardoor de emissie van CO₂ tussen 1990 en 2000 met 25 procent zou toenemen. Ook deze aangroei moet met aangepaste beleidsmaatregelen worden gecompenseerd, zeker op gewestelijk niveau. Kan de minister-president preciseren hoe de coördinatie met de federale regering verloopt, wetende dat men op nationaal niveau blijkbaar niet meer weet welke oogmerken nog haalbaar zijn?

Naar onze mening dienen onder andere de volgende maatregelen te worden genomen, in samenspraak met de federale overheid. Ten eerste moet de huidige degressieve tariefstructuur voor elektriciteit worden

omgeschakeld naar een tarifiering die aanspoort tot zuiniger verbruik.

Ten tweede moet elektrische verwarming voor nieuwe privégebouwen actief worden ontraden. Bovendien moet ze worden verboden in nieuwe overheidsgebouwen en in door de overheid gesubsidieerde nieuwbouw, zoals sociale woningen.

Ten derde moet het energieverbruik van huishoudelijke apparaten met een etiket worden aangegeven. Verder moeten er informatiecampagnes en bewustmakingsacties worden gevoerd.

Ten vierde moet er een campagne worden gevoerd rond rationele verlichting die het gebruik van spaarlampen aanmoedigt.

Ten vijfde moet er aandacht worden geschonken aan lichtrenovatieprojecten en besparing in openbare gebouwen en langs autowegen.

Wij zijn eveneens voorstander van een verplichting om een gasdistributienet aan te leggen bij in gebruik nemen van een woonuitbreidingsgebied. Het energieverbruik moet worden beperkt, zowel in de huishoudelijke als in de dienstensector. Wij waarderen het isolatiedecreet dat sedert 1 september 1992 van kracht is. Het vormde immers een eerste aanzet om deze problematiek aan te pakken.

Mijn fractie pleit voor een planmatige aanpak van het beleid inzake rationeel energiegebruik (REG). Dit betekent dat er per energiesector en per gebruikssector kwantitatieve doelstellingen inzake energiegebruik worden vastgelegd. Ook de maatregelen om die doelstellingen te realiseren, moeten dan worden opgetekend. Het REG-uitrustingsplan opgesteld door de distributiemaatschappijen zal een onderdeel vormen van het totale REG-plan van het Vlaamse Gewest.

Wij pleiten voor het opstellen van gemeentelijk ke energieplannen, in de eerste plaats door het verzamelen van gegevens inzake energiegebruik. De gegevens moeten op Vlaams niveau worden gecentraliseerd en gea-

Dielens

analyseerd zodat er een gegevensbank inzake energiegebruik ontstaat. Dit brengt mij bij de **controle-instellingen**. Hoe ziet de toekomst van het controlecomité voor de elektriciteit en het gas eruit ? De huidige conventie tussen de sociale partners, de vakbonden en het VBO, loopt af in april 1993. Hoe zal de positie van de gewesten in dit comité worden versterkt, rekening houdend met de staatshervorming van 1988 en deze die op stapel staat met betrekking tot de volledige regionalisering van de voogdij over de intercommunales ? Ondanks de beloften gedaan in 1988 zetelen de gewesten tot op heden nog steeds niet in het Beperkt Comité.

Tot slot had ik graag meer vernomen over het zogenaamde impulsprogramma voor energietechnologie Vliet. Hoe ver staat het met de uitvoering van de beslissingen die de vorige regering over deze materie nam ?

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, waarde collega's, ik meen dat er voldoende stof aanwezig is om onze energie op te botvieren. Mag ik hopen dat er zo spoedig mogelijk een energiedebat, zoals dat eerder reeds in het vooruitzicht werd gesteld, zal plaatsvinden in deze Raad ? Wellicht zal de minister-president hier positief op willen antwoorden.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

— *De heer L. Vanvelthoven, voorzitter, treedt opnieuw als voorzitter op.*

De heer H. Candries (op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, geachte collega's, de Vlaamse regering plant een aantal structurele maatregelen in haar economisch beleid. Dat verheugt ons. Het is immers absoluut nodig, want wij worden geconfronteerd met zowel conjuncturele als structurele problemen.

Er zijn inderdaad conjuncturele problemen. De recessie laat zich duidelijk voelen, volgens sommigen staan

we zelfs nog maar in het begin van de crisis. Het handelsvolume daalt op het internationale vlak. Door de onafwendbare ondermijning van de koopkracht zal hetzelfde gebeuren op het binnenlandse vlak. Ook ons aandeel in de internationale handel neemt relatief af, vooral ten opzichte van onze voornaamste handelspartners en concurrenten. Vlaanderen leeft in belangrijke mate van export en deze tendens is dus niet onbelangrijk. De aarzeling op de markt wijst erop dat wij nog niet voor de ommekeer staan, de crisis is nog niet achter de rug.

Kan Vlaanderen zich wapenen tegen de laagconjunctuur ? Het fenomeen is internationaal, er zullen internationaal gecoördineerde maatregelen nodig zijn om eraan te verhelpen. In die zin bracht de Europese top van vorige week in Edinburgh ons toch een positieve boodschap. De Europese top wil reageren op de recessie. Er wordt een relance-politiek aangekondigd. Daarbij worden belangrijke bedragen in het vooruitzicht gesteld. Men spreekt van twaalfhonderd miljard Belgische frank. Dat is veel, zelfs al zijn het maar franken. Ik heb hierover enkele vragen aan de Vlaamse regering.

Bent u hierover voldoende geïnformeerd ? Wat houdt dit allemaal in ? Wat betekent dat Europees relanceprogramma ? Zult u hierbij op enige manier worden betrokken ? Zijn hiervoor de nodige procedures voorzien ? Welke impact zal dit hebben op de planning van de Vlaamse regering zelf ? Zorgt men voor de nodige synergie ? Met andere woorden : zal deze Europese actie onze eigen begroting niet doorkruisen ?

Men denkt aan grote infrastructuurwerken. Het past hierbij mijn opmerking uit de bespreking in de commissie te herhalen. Deze opmerking maakte ik naar aanleiding van de overdracht van drie miljard frank van de begroting van Economie naar de begroting van Infrastructuur. In de bouwsector blijkt inderdaad een tekort op de arbeidsmarkt te bestaan. Grote investeringen in deze sector kunnen leiden tot een nefaste verhitte op die arbeidsmarkt. Zullen de

door de Vlaamse regering geplande vormings- en begeleidingsmaatregelen op dit vlak nog volstaan ? Grote openbare werken zouden nieuwe migratiestromen kunnen veroorzaken op een ogenblik waarop wij eerlijkheidshalve moeten toegeven dat wij de ermee gepaard gaande maatschappelijke en culturele processen nog onvoldoende beheersen.

In afwachting van een en ander kunnen de Europese relance-maatregelen ons alleen maar verheugen. Kan Vlaanderen dan echter zelf niets doen aan de problemen van de laagconjunctuur ? Ik geloof van wel. Het zal echter niet zo eenvoudig zijn als in onze oude geschiedenisboekjes te lezen staat over de wijze vorsten die bij recessie grote openbare werken deden uitvoeren. Wij hebben ons hierop trouwens onvoldoende voorbereid. Tijdens jaren van overvloed werden geen reserves aangelegd, integendeel. Begrijpe wie kan. Tijdens de jaren van weelde hebben wij een nooit geziene schuldenberg opgebouwd. Het klinkt wellicht eerlijker te spreken van een diepe schuldenput, een put die voor een ander werd gegraven : voor onze kinderen en kleinkinderen.

Wat zegt men van iemand die een put graaft voor een ander ?

Wij kunnen onze laagconjunctuurproblemen niet alleen oplossen, maar dit mag ons niet beletten toch inspanningen te leveren.

De flexibiliteit van het Vlaams bedrijfsleven en de diversiteit van zijn aanbod bieden ons immers een kans om de gevolgen van de laagconjunctuur te milderen. Wij zijn trouwens vooral KMO-georiënteerd en onze KMO's kunnen beter inspelen op de nood aan flexibiliteit en diversiteit.

Het is dan ook verheugend dat de Vlaamse regering haar economisch beleid in de richting van de KMO heeft bijgestuurd. Dat het hier over geen eendagsgril gaat, wordt aangetoond door de lange termijnstrategie, die duidelijk wordt in Vlaanderen 2002. Ik ben niet van zin deze strategie grondig te behandelen. Ik hoop dat wij de gelegenheid zullen krijgen daarover uitvoerig te debatteren.

Candries

In afwachting kan nu reeds worden gezegd dat Vlaanderen 2002 een goede wegwijzer is voor welvaart en welzijn in Vlaanderen.

Vandaag echter draait bijna alles rond ons concurrentievermogen.

Laten wij even nader ingaan op enkele parameters van dit concurrentievermogen. Wij zullen beginnen met de marketing. Ook hier rijst de problematiek van de buitenlandse handel. Het zal trouwens weer eens duidelijk blijken dat dit onderwerp wel degelijk thuishoort in de commissie Bedrijfsleven. De buitenlandse handel is immers een dimensie van ons bedrijfsleven in Vlaanderen, nog meer dan op Belgisch niveau.

Over welk instrumentarium beschikken wij om onze bedrijven te ondersteunen, om de markt te verkennen en te ontleden ?

Kunnen we snel genoeg nieuwe noden en nieuwe vraag ontdekken en er tijdig op reageren ? Zijn we voldoende bezig met het aanboren van nieuwe markten ?

Sommigen twijfelen er aan of we wel over voldoende internationaal imago beschikken. Vlaanderen is immers zo klein en de wereld zo groot. De wereld kent echter van Vlaanderen meer dan we meestal vermoeden.

Wij moeten de nodige relaties leggen tussen Vlaanderen en Vlaamse producten enerzijds en bijvoorbeeld het Vlaams cultuurpatrimonium anderzijds.

Bovendien moeten wij tonen dat Flanders Fields meer zijn dan een aantal piëteitsvolle kerkhoven. Dit maar om te zeggen dat de imagovorming een taak is voor alle Vlaamse ministers, de hele Vlaamse administratie en alle Vlamingen. De problematiek van de imagovorming van de internationale handel moet niet alleen worden gezien binnen het departement Buitenlandse Handel, maar het is een opdracht voor iedereen, ook bijvoorbeeld voor de minister van Cultuur.

De heer P. Van Grembergen : Mijn-

heer Candries, het lijkt misschien vreemd dat ik u als lid van dezelfde fractie even onderbreek. Ik ondersteun uw visie compleet, maar ik wil er het volgende aan toevoegen : zolang er nog dubbelzinnigheid bestaat in verband met de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel kan men onmogelijk de twee instellingen tegelijkertijd promoten. Dit brengt alleen maar verwarring en afzwakking van het ene image of van het andere.

Imagovorming moet evenwel gebeuren met eenheid van bevel vanuit de regering en de Vlaamse Raad.

Eenheid van bevel is een begrip dat u zeker kent.

De heer H. Candries : Inderdaad, mijnheer Van Grembergen. Ik heb deze thematiek vorige maandag mogen behandelen toen wij de begroting van Buitenlandse Handel hebben besproken. De dubbelzinnigheid, de parallelle bevoegdheden en de overlappings zijn eigenlijk nog niet helemaal weggewerkt. Wij zullen moeten blijven werken aan de veredeling van de harmonisatie van de bevoegdheden van Buitenlandse Handel.

Wij hadden het zojuist over marketing en de betrokkenheid van de Vlaamse overheid bij de marketing.

Maar, marketing is uiteraard nutteloos als niet kan worden uitgepakt met kwaliteitsproducten. Kwaliteitsproducten zullen slechts als dusdanig worden erkend als ze een herkenbaar en erkend kwaliteitslabel dragen. De inspanning van de Vlaamse regering om bedrijven, ook KMO's, aan te moedigen tot het verwerven van internationaal erkende kwaliteitscertificaten en de nodige begeleiding daarbij zullen een goede investering blijken, die meer kans biedt om de cyclische conjunctuurgrillen te overstijgen.

Als men klein is, moet men beter proberen te zijn. Dat is een belangrijk concurrentiegegeven en dat geldt ook voor de snelheid waarmee de vraag kan worden beantwoord. Hier spelen dan weer andere elementen een belangrijke rol. Ik wil even wijzen op het innovatievermogen en de

creativiteit van onze bedrijven. Inderdaad, voor grote reeksbestellingen zullen onze KMO's meestal weinig of geen kans hebben, maar door hun sterke klantgerichtheid en grote flexibiliteit zijn ze competitief voor kleine series, voor maatwerk, zelfs voor de meest gesofisticeerde prototypes en unieke producten. Om dit vermogen te ontwikkelen, kan men niet zonder een goede relatie met onderzoek en ontwikkeling.

Verleden dinsdag, bij de bespreking van de begroting van Onderwijs en Wetenschapsbeleid, is hier nog eens gediscussieerd over de juiste plaats van het wetenschappelijk onderzoek. Is dat nu onderwijs of bedrijfsleven ? Ook hier stellen we vast dat het niet zo eenvoudig is en dat het niet zo wit-zwart is afgelijnd. Naar mijn overtuiging kan er geen discussie zijn wanneer het gaat over fundamenteel onderzoek. Dat is de basis zelf van het onderwijs. Dat is universitair onderwijs en onderzoek.

Moeilijker ligt het wanneer het gaat over de wetenschappelijke inbreng bij en de begeleiding van het bedrijfsleven. Er is een brede brug nodig tussen bedrijf en onderwijs, ook tussen bedrijf en universiteit. Zij moeten elkaar bevruchten met kennis en ervaring. Elke bijdrage om de drempel tussen die twee te verlagen en zelfs weg te werken, is uiterst welkom. Soms is die drempel van financiële aard, en dan hebben wij het vooral over de KMO's.

Een gevoelig punt in deze discussie is het streven naar een soort monopolie door de universiteiten wanneer het gaat over de samenwerking met de ondernemingen inzake onderzoek. Inderdaad, ook bij de industriële hogescholen is er heel wat ondersteuningspotentieel aanwezig, zodat ook dit onderwijs toegankelijk moet zijn voor de bedrijfssector. Er is een bedrijfssamenwerking mogelijk, ook vanuit het industrieel hoger onderwijs.

Daar het hier gaat over financiële inkomsten, wordt er nogal hard met de ellebogen gewerkt en ik meen dat de overheid — dit is weer een pleidooi voor overheidstussenkomst — een of

Candries

andere vorm zou moeten vinden tot coördinatie tussen de rol van het universitair onderwijs en die van het hoger niet-universitair onderwijs — ik denk aan het industrieel onderwijs — om die twee bij de zorgen van de bedrijfswereld te betrekken. Zij hebben allebei hun eigen potentieel. Er zijn een aantal zaken die de hogescholen niet aankunnen en die uiteraard bij de universiteiten liggen. Maar, er is zoveel potentieel in het hoger niet-universitair onderwijs, in onze industriële hogescholen, waar de bedrijfswereld behoefte aan heeft, dat we ook die kansen moeten optimaliseren en ook de brug moeten slaan naar de industriële hogescholen.

Het succes van onze bedrijven zal dus ook afhangen van hun innovatievermogen. Wij moeten durven zeggen dat er bij ons te weinig wordt gedaan aan ontwikkeling en onderzoek in de bedrijfswereld. Dat de regering een goede inhaalbeweging doet, moet ons verheugen, maar wij blijven aandringen op nog meer. Wanneer wij vergelijkingen maken met de ons omringende landen moeten wij vaststellen dat er daar door de bedrijfswereld en de overheid meer inspanningen worden gedaan.

Een ander element van het competitievermogen is de prijs. De Vlaamse regering heeft niet zoveel prijsbepalende factoren in handen. Deze worden in hoofdzaak door de federale overheid beheerst. Volgens de recentste studies van het VEV spelen de niet-federale fiscaliteit en parafiscaliteit ook een grote rol, die vaak nog onduidelijk is. Deze elementen kunnen immers sterk verschillen van gemeente tot gemeente, van provincie tot provincie. Kan de Vlaamse regering hier harmoniserend optreden? Heeft de Vlaamse regering zicht op deze last op de bedrijven? Mijnheer de minister-president, wij zien hoe slecht Mechelen scoort op dat gebied, dat gaat ons allen aan. De kloof tussen de twee uitersten, namelijk Zaventem en Mechelen, is toch wel erg diep. Kan daaraan iets worden gedaan? Heeft de regering zicht op deze lasten op onze bedrijven, in ver-

gelijking bijvoorbeeld met Wallonië, Nederland, Frankrijk en Duitsland?

Minister-president L. Van den Brande : Mijnheer Candries, ik vind dit een belangrijk gegeven. Vlaanderen heeft een algemeen statistisch probleem. Wij doen inspanningen om daaraan te verhelpen. De informatie waarover wij beschikken, is immers absoluut onvoldoende, ook voor vele andere domeinen.

Ik heb een aantal contacten gehad en ik neem mij voor om een algemene check up te doen van wat er bestaat. Het kan niet zijn, met alle respect voor de lokale autonomie, dat er in bepaalde steden of gemeenten bepaalde belastingen moeten worden betaald die soms tot het zesvoudige bedragen van de belastingen in andere steden, zonder dat wij dat weten. Ik vind dit een slechte zaak. Wij moeten dit ook bekijken vanuit het standpunt van de man of de vrouw of de onderneming die creatief is. Wie hun die belastingen oplegt, is voor hen minder relevant, zij moeten ze betalen en meer inspanningen doen om overeind of productief te kunnen blijven. Ik ben het dus absoluut met u eens. Ik hoop daarvoor eerlang concrete voorstellen te kunnen doen.

De heer H. Candries : Mijnheer de minister-president, er is nog een ander probleem. Heeft de Vlaamse regering inspraak en inzicht in de ontwikkeling van de onderhandelingen met betrekking tot de ecotaks? Welke impacten heeft deze ecotaks op onze bedrijven, op onze tewerkstelling? Welke harmonisering is er vooropgesteld tussen Vlaamse milieuconvenanten en deze ecotaksen? Zijn die strijdig met elkaar of zijn ze met elkaar harmoniseerbaar? Vullen zij elkaar soms aan?

Een aantal elementen van het bedrijfssucces, toch de basisvoorwaarde voor welvaart en welzijn, zijn afhankelijk van goede marketing, van productieflexibiliteit, prijs en kwaliteit. De overheid is aanwezig op veel van deze domeinen. Er zal moeten worden onderzocht hoe die aanwezigheid operationeel wordt gemaakt en wat daarvan het rendement is — ik denk vooral aan de buitenlandse handel —

van het wetenschapsbeleid, van de innovatieondersteuning en van de kwaliteitsbegeleiding. Wat ter zake door de overheid wordt gedaan, zou wel eens nutteloos kunnen blijken als de Vlaamse inspraak in de bedrijfsstrategie zelf wegvalt.

Sta mij toe het even te hebben over de verankeringsproblematiek, en over de dreiging van bepaalde monopolies. Het is te eenvoudig en enigszins misleidend — zoals de heer Denys het vanmorgen zegde — een verankeringsbeleid te verwerpen omdat de GIMV of omdat de overheid er zou bij betrokken worden. De GIMV, Gimvindus, zijn elementen die vooral ons toekomstpotentieel moeten veilig stellen. Het gaat hoofdzakelijk over tijdelijke tussenkomsten, namelijk een bedrijf of een sector door een dal loodsen, waarin ze om allerlei redenen terecht zijn gekomen, zodat ze daarna op eigen krachten kunnen functioneren.

Een verankeringsbeleid is dus niet in tegenspraak met de internationalisering van de markt, met de multinationalisering van de bedrijfswereld of met de vrije markteconomie.

Daarom was het ook nodig — en het werd ook beloofd — de GIMV degeïjk door te lichten. Onder welke omstandigheden werd de GIMV ter hulp geroepen? Volgens welke regels verloopt dit en hoe relanceert, revaloriseert de GIMV bedrijven na hun hospitalisatieperiode? In hoeverre werd deze doorlichting gedaan? Kan dezelfde politiek worden voortgezet of moet ze worden bijgestuurd? Zo ja, in welke richting?

Ik vraag ook even de aandacht voor de ondersteuning inzake industrieterreinen. Ik meen dat dit zeer nuttig is.

Sta mij toe terug te komen op de lokale fiscaliteit. Wanneer men enerzijds steun verleent om industrieterreinen te realiseren en anderzijds de investeerders wegjaagt met allerlei maatregelen van fiscale en andere aard, dan voert men tenslotte politieken die tegen elkaar zijn gericht. Dit vergt wel veel geldmiddelen, maar ze renderen niet.

Wanneer men het heeft over indus-

Candries

trierterreinen en het beleid daarom-trent, moet dit ondersteund worden door andere maatregelen.

Vervolgens vraag ik de aandacht — en dit is één van mijn stokpaardjes — voor de wildgroei van allerlei zogenaamde drukkingsgroepjes die ontstaan bij industriële inplantingen.

Ik ben ervan overtuigd dat wij het ecologisch gegeven als zeer waardevol moeten beoordelen wanneer het gaat om industriële inplantingen. Vandaag blijkt echter dat er groepjes ontstaan waarvan men de doelstellingen niet kent ; soms zijn ze toevallig om strikt persoonlijke redenen tegen een bepaalde maatregel ; ze laten zich omringen door enkelingen, die aan hun bestaan een democratisch as-

pect geven. Vervolgens voert men acties. Heel wat van die acties verpest de kans op investeren. Het komt wel sympathiek over wanneer men uitpakt met redt onze aarde en dergelijke, maar toch moeten wij erover waken dat die acties de noodzakelijke kansen op investeringen en op uitbouw van een industrieel vermogen — in de brede betekenis van het woord — en van de dienstensector niet a priori op een oncontroleerbare manier zullen handicappen.

Bijgevolg pleit ik voor selectiviteit inzake het aanhoren van protesten tegen bepaalde economische maatregelen. (*Applaus*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermee zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden van deze ochtend.

Wij zullen deze namiddag om 14 uur opnieuw samenkomen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt om 12.27 uur gesloten.*
